

Raport o stanie miasta Radlin

za rok 2024

Szanowni Państwo!

Oddajemy w Państwa ręce "Raport o stanie miasta Radlin za 2024 rok" – dokument, który stanowi podsumowanie działań podejmowanych przez nasze miasto w minionym roku. To kompendium wiedzy o najważniejszych inwestycjach, projektach społecznych, edukacyjnych i kulturalnych, a także o stanie finansów publicznych oraz kierunkach rozwoju naszej wspólnoty.

Rok 2024 był dla Radlina czasem dużych zmian i wyzwań. Nie sposób nie wspomnieć i o tym, że w połowie roku nastąpiła zmiana na stanowisku Burmistrza – po ponad dwóch dekadach zarządzania miastem przez Barbarę Magierę, która współtworzyła to miasto od podstaw i pracowała dla Radlina od samego początku – od reaktywacji miasta w 1997 roku.

Dzięki zaangażowaniu zarówno mieszkańców, instytucji i organizacji zrealizowaliśmy liczne zadania, które poprawiają jakość życia w naszym mieście. Kontynuowaliśmy politykę poprawy infrastruktury, tworzenia nowych miejsc zieleni rekreacyjnej, jak również wdrażaliśmy liczne przedsięwzięcia ekologiczne – od gospodarki odpadami, przez nowe nasadzenia drzew i roślinności czy opiekę nad zwierzętami.

Od lat próbujemy utrzymać balans pomiędzy rozwojem miasta a dbaniem o środowisko. Pomiędzy tworzeniem nowej jakości, a kultywowaniem tradycji i dziedzictwa. Pomiędzy Radlinem przemysłowym, pro-przedsiębiorczym, a Radlinem „zielonym”, oferującym mieszkańcom atrakcje i możliwość rekreacji. Radlinem, który nagradza i premiuje najzdolniejszych, a Radlinem, który pomaga wykluczonym i stara się wyrównywać szanse.

Radlin to miasto z bogatą historią, ale przede wszystkim z ogromnym potencjałem na przyszłość. Dziękuję wszystkim, którzy swoją codzienną pracą i zaangażowaniem przyczyniają się do rozwoju naszego miasta. Państwa opinie i sugestie są dla nas niezwykle cenne i stanowią drogowskaz do dalszych działań. To o Was, tak naprawdę, jest ten „Raport”.

Zachęcam do zapoznania się z dokumentem i wspólnej refleksji nad tym, co wspólnie osiągnęliśmy oraz nad kierunkami, w których powinniśmy podążać w kolejnych latach.

Burmistrz Radlina

Zbigniew Podleśny

Spis treści

1. Nasze miasto w liczbach.....	4
1.1. Radlin - dane podstawowe.....	4
1.2. Rok 2024 w Radlinie w liczbach.....	5
1.3. Przedsiębiorczość w liczbach.....	6
2. Gdzie mieszkamy?.....	6
3. Jak się poruszamy?.....	7
3.1. Drogi w Radlinie.....	7
Na terenie miasta Radlin występują trzy kategorie dróg publicznych:.....	7
3.2. Komunikacja zbiorcza.....	8
4. Co się zmienia?.....	10
4.1. Park Jordanowski w Radlinie.....	10
Park Jordanowski w Radlinie.....	11
4.2. Inwestycje w infrastrukturę społeczną, kulturalną i sportową.....	11
4.3. „Dobry klimat dla Radlina – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni miejskich Etap II” ..	12
5. Szkoły i edukacja.....	13
5.1. Dane ogólne i statystyczne.....	13
5.2. Pozyskane dotacje rządowe oraz unijne.....	14
5.3. Analiza finansowa.....	16
5.4. Analiza demograficzna.....	17
6. Zdrowie i środowisko.....	22
6.1. Zdrowie i profilaktyka zdrowotna.....	22
6.2. Ekologia - gospodarka odpadami i segregacja.....	25
6.3. Działania na rzecz zieleni miejskiej.....	27
6.4. Ograniczanie niskiej emisji.....	28
6.5. Kanalizacja deszczowa.....	34
6.6. Wykaz działań promocyjnych i doradczych w obszarze ekologii.....	34
6.7. Dotacje dla organizacji w zakresie ekologii.....	35
7. Sport i rekreacja.....	35
7.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Radlinie.....	35
7.2. Dotacje dla organizacji pozarządowych w zakresie sportu.....	44
8. Kultura i życie społeczne.....	44
8.1. Miejski Ośrodek Kultury.....	45
8.2. Miejska Biblioteka Publiczna.....	47
8.3. Dotacje dla organizacji pozarządowych w zakresie kultury.....	50
9. Bezpieczeństwo.....	51
9.1. Straż Miejska w Radlinie.....	51
9.2. Plan Działania Priorytetowego radlińskiej policji.....	53
9.3. Ochotnicze Straże Pożarne.....	53
9.4. Oświetlenie uliczne.....	54
10. Wsparcie dla mieszkańców.....	55
10.1. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.....	55
10.2. Pomoc finansowa na inwestycje ekologiczne.....	58
10.3. Wsparcie dla uczniów – stypendia.....	59
11. Skąd miasto ma pieniądze i na co je wydaje?.....	60
11.1. Budżet miejski i sytuacja finansów Radlina.....	60
11.2. Fundusze Zewnętrzne.....	64
12. Inne obszary.....	67
12.1. Realizacja Strategii Zrównoważonego Rozwoju.....	67
13. Wykaz zrealizowanych uchwał Rady Miejskiej.....	68

1. Nasze miasto w liczbach

1.1. Radlin - dane podstawowe

Radlin to gmina miejska w powiecie wodzisławskim, województwie śląskim, położona na Płaskowyżu Rybnickim. Jest ważnym ośrodkiem Aglomeracji Rybnickiej oraz istotnym centrum przemysłowym dzięki działalności Polskiej Grupy Górniczej SA (Ruch KWK Marcel) i Jastrzębskiej Spółki Węglowej (Koksownia Radlin).

Przez Radlin przebiega Droga Krajowa nr 78 oraz linie kolejowe nr 158 i obsługujące KWK Marcel. Miasto posiada przystanek kolejowy "Radlin Obszary" oraz stację towarową Radlin Marcel, a najbliższy dworzec kolejowy z międzynarodowymi połączeniami znajduje się w Wodzisławiu Śląskim.

Radlin zajmuje obszar 12,55 km². 37 % zajmują użytki rolne zaś leśne 10%. Grunty zabudowane i zurbanizowane to 642 ha (w tym m.in.: tereny mieszkaniowe – 308 ha, przemysłowe – 148 ha oraz drogi – 82 ha).

Radlin to miejska gmina jednolita administracyjnie, bez podziału na oficjalne dzielnice. W jego skład wchodzi jednak nazwy historyczne, odnoszące się do konkretnych, dawnych miejscowości. Kilka funkcjonuje jako umowne dzielnice:

- Biertułtowy – centralna część miasta,
- Głóżyny – duży obszar miejski na zachodzie miasta, o przewadze domów jednorodzinnych,
- Marcel (dawniej Emma) – dawna kolonia przemysłowa, położona przy kopalni,
- Obszary – teren na wschodzie Radlina, przy Drodze Krajowej 78,
- Reden – kolonia przemysłowa Biertułtów, sąsiadująca z Głóżynami, której nazwa pochodzi od kopalni.

1.2. Rok 2024 w Radlinie w liczbach

Liczba mieszkańców Radlina wynosi obecnie **16 094 osoby**. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały to **15 880**, co oznacza spadek w porównaniu do ubiegłego roku (**16 235**).

W minionym roku na świat przyszło **112 nowych radlinian**. Niestety, liczba zgonów była niemal dwa razy większa i wyniosła **206**. Na pobyt stały zameldowały się **333 osoby**, a kolejne **132** wybrały pobyt czasowy. Wśród nowo przybyłych znaleźli się również cudzoziemcy, choć w niewielkiej liczbie – tylko **5 osób**. Z drugiej strony, **368 osób** opuściło miasto, wymeldowując się z pobytu stałego. Przemeldowania wewnętrzne, czyli zmiany miejsca zamieszkania w obrębie miasta, dotyczyły **179 osób**. W **20 przypadkach** konieczne było administracyjne wymeldowanie mieszkańców.

Miniony rok był także okresem wielu ważnych wydarzeń życiowych mieszkańców Radlina. W Urzędzie Stanu Cywilnego zarejestrowano **17 aktów urodzenia**, a także **101 aktów zgonu**. W 2024 roku zawarto **87 małżeństw**, z czego **61 par stanęło na ślubnym kobiercu** – **33 ceremonie odbyły się w Urzędzie Stanu Cywilnego**, a **28 poza jego murami**. Coraz większą popularnością cieszą się śluby w plenerze, głównie w otoczeniu domów przyjęć weselnych. Na ślub konkordatowy zdecydowały się **22 pary**. Szczególnym wydarzeniem dla wielu mieszkańców były obchody **Złotych Godów**. Aż **39 par**, które wspólnie przeżyły 50 lat, zgłosiło się, aby otrzymać pamiątkowe medale i uczcić swój wyjątkowy jubileusz.

Wsparcie dla organizacji i inicjatyw lokalnych

W minionym roku Radlin przeznaczył znaczne środki na wsparcie lokalnych inicjatyw, organizacji oraz działań społecznych. Największe dofinansowanie otrzymała kultura fizyczna i sport – w 2025 roku budżet na ten cel wzrósł do **550 000 zł**. Dotacje powędrowały m.in. do radlińskich piłkarzy, siatkarzy, gimnastyków, pływaków czy szermierzy. Większe nakłady przeznaczono także na kulturę, sztukę i dziedzictwo narodowe, gdzie dotacje zwiększyły się do ponad **127 000 zł**, wspierając zarówno organizację lokalnych wydarzeń, jak i chociażby funkcjonowanie Izby Regionalnej. Nieznacznie wzrosły także środki na ochronę i promocję zdrowia (8 980,00 zł) co pokazuje konsekwentne inwestowanie w dobrostan mieszkańców. Wsparcie dla organizacji działających w obszarze ekologii i ochrony zwierząt wyniosło **15 000 zł** a budżet na rozwój przedsiębiorczości wzrósł do **7 000 zł**.

1.3. Przedsiębiorczość w liczbach

	ROK	2021	2022	2023	2024
1	Liczba nowo powstałych firm na terenie Miasta Radlin	60	49	38	48
2	Liczba wpisów wykreślonych z CEIDG	45	44	31	26
3	Liczba złożonych i prawidłowo przetworzonych wniosków CEIDG	333	284	219	233

Przedsiębiorcy chętnie wykorzystują usługi online. Stąd liczba wniosków do CEIDG składanych w Urzędzie drogą tradycyjną utrzymuje się na niższym poziomie w stosunku do lat przed pandemią.

2. Gdzie mieszkamy?

Miasto Radlin w swoim zasobie mieszkaniowym posiada 23 budynki, w których jest 280 mieszkań. Miejskie budynki znajdują się przy ul.: Rydułtowskiej 43, Hallera 32 i 34 oraz 13, Rogozina 59, Makuszyńskiego 17, Korfantego 61. Ponadto mamy na osiedlu Emma 7 budynków: ul. Pocztowa 2, ul. Mieleckiego 7 i 13, ul. Mariacka 93, ul. Korfantego 79, 89, 93 oraz na osiedlu Mikołajczyka (8 budynków).

Od wielu lat prowadzone są działania remontowo-modernizacyjne, finansowane z budżetu Miasta, dzięki którym całość Gminnego Zasobu Mieszkaniowego jest podłączona do ekologicznych źródeł ciepła – czyli do sieci ciepłowniczej lub do ogrzewania gazowego kotłami dwufunkcyjnymi.

Zlikwidowano toalety w klatkach schodowych i budynkach gospodarczych, a lokale wyposażono w łazienki. Wykonano termomodernizację wszystkich budynków za wyjątkiem osiedla Emma, gdzie z uwagi na konieczność wykonania ocieplenia wewnętrznego z wymianą instalacji elektrycznej oraz częściowo c.o. i wod.-kan., prace te wykonywane są sukcesywnie w pustostanach. Znaczna ilość mieszkań ma to ocieplenie wykonane. Do wykonania na naszych zasobach została także renowacja zabytkowych elewacji w budynkach Makuszyńskiego 17, Korfantego 79 i 93, Mariackiej 93, Korfantego 61, a ponadto do ukończenia jest też zagospodarowanie terenu wokół niektórych budynków. Mamy nadzieję, że w ciągu kilku kolejnych lat wykonamy te modernizacje. Budynek przy ul. Mariackiej 93 w wyniku działań eksmisyjnych jest przygotowywany do gruntownej termomodernizacji na kondygnacji III, II, I i częściowo na parterze wraz z renowacją klatki schodowej i piwnic. Po wykonaniu tych prac będziemy mieć do dyspozycji 20 mieszkań dla rodzin kwalifikujących się do zamieszkania w naszym zasobie. Gminny Zespół Mieszkaniowy wynajmowany jest na czas nieoznaczony – to tzw. lokale z najmem komunalnym – 236 mieszkań oraz na czas oznaczony – to tzw. lokale z najmem socjalnym – 44 mieszkania w budynkach: Hallera 32, 34 – 9 mieszkań, Korfantego - 8 mieszkań w 4 budynkach, Mieleckiego – 5 mieszkań w 2 budynkach, Rydułtowska 43 – 1 mieszkanie, Pocztowa 2 – 1 mieszkanie, Mikołajczyka –

4 mieszkania w 3 budynkach, Mariacka 93 – 16 mieszkań. Zadłużenie lokali komunalnych wynosi 105 966,77 zł (236 mieszkań – 449 zł/lokal), lokali socjalnych 95 920,47 zł (44 mieszkania – 2 110 zł/lokal), zaś zadłużenia byłych najemców (eksmitowanych, nieżyjących, niezlokalizowanych) wynosi 441 832,22 zł. W gminnym zasobie mieszkaniowym jest także budynek przy ul. Rogozina 53 - planowany jest kompleksowy remont tego obiektu.

Oprócz zasobów miejskich, na terenie miasta swoje zasoby mieszkaniowe posiada także Spółdzielnia Mieszkaniowa Marcel oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa ROW. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Marcel” w Radlinie dysponuje 115 budynkami mieszkalnymi, z 2230 lokalami. W zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej ROW znajduje się 12 budynków mieszkalnych i 3 pawilony handlowo-usługowe. Lokali mieszkalnych jest 461.

3. Jak się poruszamy?

3.1. Drogi w Radlinie

Na terenie miasta Radlin występują trzy kategorie dróg publicznych:

- **droga krajowa 78**, czyli ul. Rybnicka, będąca w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad
- **drogi powiatowe**, czyli ulice Głóżyńska, Chrobrego, Domeyki, Kard. Kominka, Kostki-Napierskiego, Rydułtowska, Hallera, Korfatego, Sokolska, Rymera, Rogozina, Wiosny Ludów, których utrzymaniem i odśnieżaniem zajmuje się – na podstawie porozumienia z Powiatem Wodzisławskim - Zakład Gospodarki Komunalnej w Radlinie.
- **drogi gminne**, czyli ulice Wantuły, Hutnicza, Mielęckiego, Wieczorka, Odległa, Hubalczyków, Mariacka, Makuszyńskiego, Cmentarna, Sienkiewicza, Wypandów, Lompy, Matejki, Spacerowa, Narutowicza, Wiosenna, Zapolskiej, Puszkina, Wrzosowa, Nałkowskiej, Orkana, Rymera (fragment - odc. od ul. Korfatego do Rogozina), Rybnicka (fragment – boczny odcinek, tzw. „Letnia”, fragment – dojazd do zbiornika „Sauerowiec” i byłego ośrodka „Bażanciarnia”), Irysowa, Przyjaźni, Stalmacha, Reymonta, których utrzymaniem i odśnieżaniem również zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Radlinie.

Porozumienia realizowane przez Miasto Radlin wspólnie ze Starostą Wodzisławskim na drogach powiatowych w 2024 roku:

2024	przebudowa drogi powiatowej nr 5001S (ul. Głóżyńska w Radlinie)	748 474,42 zł
	remont ul. Rymera	350 241,57 zł
	przebudowa ul. Domeyki:	84 503,26 zł
	remonty cząstkowe i oznakowanie:	143 447,54 zł

Remonty na drogach gminnych w 2024 roku:

2024	remonty cząstkowe i oznakowanie:	172 667,05 zł
------	----------------------------------	---------------

Projekty stałej organizacji ruchu w 2024 roku

Celem projektu stałej organizacji ruchu jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim użytkownikom ruchu drogowego, zarówno w zakresie poprawy już istniejącego oznakowania, czy też wprowadzenie na nowo organizacji, przy zrealizowanych inwestycjach.

2024	Stała organizacja ruchu na ul. Zapolskiej – zabudowa progów zwalniających
	Stała organizacja ruchu na terenie Parku Jordanowskiego
	Stała organizacja ruchu na ul. Mariackiej – zabudowa barierki drogowej U-12a
	Stała organizacja ruchu na ścieżce rowerowej wzdłuż rowu Akacyjowa-Rymera
	Stała organizacja ruchu na ul. Damrota – wyznaczenie miejsca dla osoby niepełnosprawnej
	Stała organizacja ruchu na ul. Kominka bocznej – wprowadzenie strefy zamieszkania
	Czasowa organizacja ruchu na ul. Odległej – zabudowa studni kanalizacyjnej
	Czasowa organizacja ruchu na ul. Sienkiewicza, Cmentarnej, Kwiatowej – Wszystkich Świętych

Przebudowa drogi krajowej DK 78

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zleciła wykonanie dokumentacji dotyczącej rozbudowy drogi krajowej nr 78, na odcinku Wodzisław – Rybnik. Miasto Radlin na bieżąco brało udział w uzgodnieniach związanych ze zmianą stałej organizacji ruchu, przebudowy kanalizacji deszczowej i lokalizacji przystanków.

3.2. Komunikacja zbiorcza

Radlin jest dobrze skomunikowany zarówno w ramach transportu autobusowego, jak i kolejowego. Miasto aktywnie uczestniczy w Międzygminnym Związku Komunikacyjnym (MZK) z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju, co zapewnia mieszkańcom dostęp do szerokiej siatki połączeń autobusowych obejmujących okoliczne miejscowości. Dodatkowo, na mocy porozumienia, przez Radlin kursują także autobusy Komunikacji Miejskiej (KM) w Rybniku, rozszerzając możliwości transportu publicznego dla mieszkańców.

Liczba linii autobusowych na terenie Radlina:

	Międzygminny Związek Komunikacji w Jastrzębiu-Zdroju	Komunikacja Miejska Rybnik
Liczba linii na terenie Radlina	9 linii – 201, 202, 203, 205, 206, 207, 209, 210, W10	6 linii – 1, 2, 3, 6, 8, 23

Liczba przystanków na terenie Radlina:

	Przy drogach gminnych	Przy drogach powiatowych	Przy drodze krajowej DK 78
Liczba przystanków na terenie Radlina	7	32	8
	- ul. Mariacka x 6 - ul. Ujejskiego x 1	- ul. Korfanteo x 6 - ul. Rymera x 10 - ul. Chrobrego x 2 - ul. Domeyki x 2 - ul. Kominka x 2 - ul. Rydułtowska x 6 - ul. Wiosny Ludów x 2 - ul. Rogozina x 2	- ul. Rybnicka x 8

W roku 2024 Miasto Radlin wydało 4 267 683 zł na autobusową komunikację zbiorczą.

We wrześniu 2024r. Międzygminny Związek Komunikacyjny wraz z Miastem Wodzisław Śląski oraz Powiatem Wodzisławskim zawarł umowę z firmą TRAKO Projekty Transportowe na wykonanie opracowania dotyczącego Analizy potencjalnych modeli organizacji publicznego transportu zbiorowego na obszarze Międzygminnego Związku Komunikacyjnego i powiatu wodzisławskiego.

Poza transportem drogowym, przez miasto przebiega również ważna linia kolejowa 158 na trasie Bohumin (Czechy) – Katowice, stanowiąca istotny szlak komunikacyjny zarówno dla ruchu pasażerskiego, jak i towarowego. Dzięki temu Radlin ma bezpośrednie połączenie z kluczowymi ośrodkami regionu oraz z międzynarodową siecią kolejową.

W 2023 roku przystanek kolejowy Radlin-Obszary znalazł się na liście podstawowej Rządowego Programu Budowy i Modernizacji Przystanków Kolejowych na lata 2021-2025, który koncentrował się na budowie nowych oraz modernizacji zaniedbanych przystanków kolejowych.

W marcu 2024 roku odbyło się spotkanie ówczesnego zastępcy Burmistrza Radlina Zbigniewa Podleśnego z przedstawicielami PKP PLK w Tarnowskich-Górach. Omówiono wówczas szczegóły planowanych inwestycji i zawnioskowano o rozważenie stworzenie bezpiecznego przejścia między peronami. Prace remontowe rozpoczęły się wiosną 2024 roku i zakończyły się latem 2024 roku. W ramach prac wyremontowano platformy peronowe, stworzono nowy parking, miejsce dla rowerów a także nowe chodniki. Jedną z najważniejszych zmian tej inwestycji będzie stworzenie bezpiecznego i legalnego przejścia między peronami.

Stacja kolejowa Radlin-Obszary po remoncie w 2024 roku

4. Co się zmienia?

4.1. Park Jordanowski w Radlinie

W ramach inwestycji zrealizowano modernizację Parku Jordanowskiego wraz z budową ścieżek spacerowych prowadzących od Biertułów do Parku Ofiar Szybu Reden. Prace rozpoczęto 25 maja 2022 roku, a ich zakończenie nastąpiło w kwietniu 2024 roku. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 11 337 841,46 zł, z czego 9 000 000,00 zł pochodziło z dofinansowania w ramach programu Polski Ład.

W ramach projektu wykonano ścieżkę pieszo-rowerową o nawierzchni z kostki betonowej o długości 941 metrów i szerokości 5 metrów, łączącą teren dawnych szybów kopalni Reden z ul. Hallera. Powstał także tor wrotkarski o nawierzchni asfaltobetonowej a w jego centralnej części utworzono dwa boiska do siatkówki plażowej. Wzdłuż ul. Rydułtowskiej przeprowadzono reprofilację skarpy oraz zamontowano terenowe siedziska żelbetowe z elementami drewnianymi. Dodatkowo zrealizowano ciąg rowerowy typu enduro.

W obrębie inwestycji wybudowano budynek zaplecza sanitarnego z toaletami publicznymi, pomieszczeniami pomocniczymi oraz socjalnymi. Przy Pomniku Ofiar Szybu Reden powstała

strefa labiryntu z nasadzeniami, a przy ul. Rydułtowskiej wybudowano parking. Cały teren został zagospodarowany zielenią wysoką i niską oraz kompleksowo oświetlony.

Park Jordanowski w Radlinie

4.2. Inwestycje w infrastrukturę społeczną, kulturalną i sportową

W ramach drugiej części projektu pod nazwą „Dobry klimat dla Radlina” realizowane są dwa odrębne zadania dotyczące modernizacji infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowej w Radlinie.

Pierwsze zadanie obejmuje adaptację budynku przy ul. Reymonta 7-9 na potrzeby działalności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej. Budynek został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę windy i pochylni. Przeprowadzono kompleksową termomodernizację oraz montaż paneli fotowoltaicznych. Obiekt został przystosowany do działalności Miejskiego Ośrodka Kultury, harcerzy, świetlicy środowiskowej czy organizacji pozarządowych. Wymieniono wszystkie instalacje wodno-kanalizacyjne, grzewcze oraz elektryczne, a także podłączono budynek do sieci gazowej. W ramach modernizacji kotłowni zastąpiono stare piece olejowe i węglowe nowoczesnym systemem gazowym, co kosztowało 275 586,49 zł. Szacowany koszt całej inwestycji wynosi około 5,21 mln zł. Zakończenie prac zaplanowane jest na rok 2025.

Drugie zadanie obejmuje budowę obiektu multisportowego oraz zadaszonej trybuny przy boisku trawiastym przy ul. Odległej/Mariackiej. Na podstawie Programu Funkcjonalno-Użytkowego, opracowanego w konsultacji ze środowiskiem sportowym, powstał projekt budowlany. Koszt całkowity inwestycji to 8,62 mln zł.

Budowa budynku multisportowego i nowej trybuny na boisku przy ul. Mariackiej.

Budynek multisportowy o powierzchni użytkowej 597,67 m² i kubaturze 3 597,74 m³ będzie służył klubom sportowym różnych dyscyplin, a także stanie się siedzibą jednego z nich. Na parterze znajdują się szatnie z sanitariatami dla zawodników i sędziów, gabinet trenerski, sala odpraw, pralnia oraz pomieszczenia pomocnicze. Na piętrze zaprojektowano część administracyjną, salę do sportów walki z zapleczem szatniowym oraz salkę pamięci z tarasem widokowym na boisko ze sztuczną trawą. Budynek będzie w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Nowe trybuny będą miały 657 miejsc siedzących, podzielonych na sektory, z centralnym sektorem zadaszonym stalowym dachem (20,2 m x 7,4 m). Przewidziano również miejsce dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Budowa i modernizacja infrastruktury sportowej pozwolą na rozwój sportu i aktywności fizycznej w Radlinie, tworząc nowoczesną przestrzeń dla mieszkańców.

4.3 „Dobry klimat dla Radlina – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni miejskich Etap II”

W ramach projektu „Dobry klimat dla Radlina – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni miejskich Etap II” zrealizowano dwa kluczowe zadania o łącznym dofinansowaniu 4,95 mln zł.

Pierwsze zadanie obejmowało przebudowę Placu Radlińskich Olimpijczyków. W ramach tej inwestycji istniejący plac zamieniono na różnorodne strefy; strefę ogólnodostępną, strefę z roślinnością ozdobną i elementami małej architektury, ogrodzony plac zabaw, strefę interaktywnych urządzeń a także przestrzeń przeznaczona na food trucki oraz wejście do budynku MOSiR. Przebudowano istniejące schody terenowe oraz utworzono nowy układ komunikacyjny składający się z dwóch przecinających się ciągów pieszych wychodzących na ul. Korfatego i ul. Mariacką. Wprowadzono system zbierania deszczówki do podlewania roślin oraz dokonano licznych nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej, w tym lip drobnolistnych, hortensji bukietowych i rozplenicy japońskiej. Całkowity koszt przebudowy placu wyniósł 3 862 854,50 zł.

Drugie zadanie obejmowało budowę ścieżki rowerowej Akacyja–Rymera na odcinku od ul. Kominka do ul. Napierskiego. Nowa trasa rowerowa o długości 1107,40 m i szerokości 2,5 m, wykonana z nawierzchni asfaltobetonowej, połączyła główny ciąg ul. Napierskiego z ul. Jaśminową oraz ciągi boczne do ul. Nałkowskiej i ul. Modrzewiowej, poprawiając komunikację rowerową w Radlinie. Wzdłuż trasy powstały miejsca odpoczynku wyposażone w ławki i stoły parkowe, a cała ścieżka została oświetlona. Dodatkowo przebudowano odcinek drogi wewnętrznej od skrzyżowania z ul. Napierskiego na długości 175 m, który „przechodzi” w nową ścieżkę rowerową. Wzdłuż drogi wykonano 18 miejsc parkingowych oraz 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając mieszkańcom przesiadkę z samochodu na rower. Koszt realizacji ścieżki wyniósł 3 209 942,65 zł.

5. Szkoły i edukacja

5.1. Dane ogólne i statystyczne

W Radlinie funkcjonuje 7 publicznych szkół i placówek oświatowych:

1. Przedszkole Publiczne nr 1 im. Gromadki Misia Uszatka w Radlinie (PP 1);
2. Przedszkole Publiczne nr 2 im. Jasia i Małgosi w Radlinie (PP 2);
3. Przedszkole Publiczne nr 3 im. Akademii Wesołych Bajtli w Radlinie (PP 3);
4. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie (SP 1);
5. Zespół Szkolno-Sportowo-Artystyczny w Radlinie (ZSSA), w skład którego wchodzi:
 - 1) Sportowa Szkoła Podstawowa nr 2 im. Komisji Edukacji Narodowej w Radlinie (SSP 2);
 - 2) Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Radlinie (OPP);
6. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Ziemi Radlińskiej w Radlinie (SP 3);
7. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Gustawa Morcinka w Radlinie (SP 4).

Przedszkola i oddział przedszkolny w SSP 2								
	2021		2022		2023		2024	
	Oddziały	Liczba dzieci	Oddziały	Liczba dzieci	Oddziały	Liczba dzieci	Oddziały	Liczba dzieci
PP1	7	175	7	170	7	169	6	150
PP 2	5	120	5	129	5	119	5	117
PP 3	12	291	12	278	12	278	12	284
OP	1	21	1	25	1	21	0	0
Razem	25	607	25	602	25	587	23	551
Szkoly								
	2021		2022		2023		2024	
	Oddziały	Liczba dzieci	Oddziały	Liczba dzieci	Oddziały	Liczba dzieci	Oddziały	Liczba dzieci
SP 1	13	264	13	277	14	300	16	346
SSP 2	33	601	31	590	30	543	31	568
SP 3	20	403	20	397	19	364	20	396
SP 4	15	274	14	260	13	228	14	247
Razem	81	1542	78	1524	76	1435	81	1557

Liczba dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego			
Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
103	118	121	134

Oddziały integracyjne			
Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
16	18	19	19

Szkoły i placówki niepubliczne.

- 1) Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Słoneczna Kraina” (funkcjonuje od września 2015 r.) - od 2024 r. jako Przedszkole Specjalne „Słoneczna Kraina”;
- 2) Dwujęzyczne Przedszkole Sportowe PINGU (od października 2021 r.);
- 3) Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Klasa dla Asa” (od września 2022 r.).

Kwoty dotacji otrzymane przez szkoły i placówki niepubliczne			
2021	2022	2023	2024
1 923 790,21 zł	2 111 871,42 zł	3 348 113,89 zł	4 450 646,03 zł

5.2. Pozyskane dotacje rządowe oraz unijne.

Radlin – miasto talentów.

Projekt dofinansowany w ramach programu Fundusze dla Śląskiego 2021-2027 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Cel i zadania projektu: Celem projektu jest zwiększenie szans edukacyjnych uczniów radlińskich szkół podstawowych, poprzez zapewnienie dodatkowych zajęć rozwijających ich indywidualny potencjał. Równocześnie w ramach projektu zostaną podniesione kwalifikacje nauczycieli radlińskich szkół podstawowych oraz zakupione wyposażenie, pomoce dydaktyczne i sprzęt komputerowy umożliwiający prowadzenie dodatkowych zajęć.

Wartość projektu: 2 254 376,46 zł

Dofinansowanie: 2 141 657,63 zł w tym środki UE: 1 916 219,99 zł

Okres realizacji projektu: od 01.08.2024 r. do 31.01.2027 r.

Projekty realizowane w poszczególnych szkołach i placówkach w roku szkolnym 2023/2024.

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie

„Równać Szanse 2023” - projekt „Moja przyszłość w moich rękach”. Program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, grant w wysokości 12.000 zł.

Organizacja warsztatów oraz zakupienie sprzętu potrzebnego do pracy dziennikarskiej.

Zespół Szkolno-Sportowo-Artystyczny w Radlinie

- Grant z Lasów Państwowych na realizację projektu „**Klasa z drewna**” - 100.000 zł.
Utworzono klasę nauk przyrodniczych dla klas 1-3. Zrealizowano projekt edukacyjny oraz zorganizowano akcje oraz konkursy związane ze środowiskiem leśnym.
- Projekt „**Jestem przedsiębiorczy**” - 45.000 zł z fundacji JSW.
Zakupiono komputery - uczniowie poznali nowe programy graficzne, kształcili umiejętności promowania własnej marki i produktu.
- Projekt „**Zabawa malarska w pracowni Malort**” - 20.000 zł z fundacji BGK.
Utworzenie w szkole ogólnodostępnej pracowni Malort. Ukończenie przez nauczyciela kursu Arno Sterna i wdrażanie jego metod pracy z dziećmi w życie.
- Projekt „**Myślę, widzę obserwuję - bezpieczeństwo na drodze zachowuję**” - 20.000 zł z fundacji Intercars. Zrealizowano działania edukacyjne oraz zakupiono pomoce dydaktyczne do realizacji projektu, w tym hulajnogi i rowery.
- Grant z WFOŚiGW w Katowicach „**Pamiętaj człowieku młody, nie wolno marnować wody**” – 8.000 zł. Organizacja eventu ekologicznego.

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Gustawa Morcinka w Radlinie.

- Projekt „**Młodzi Artyści**” - 25.000 zł z marszałkowskiego budżetu obywatelskiego.
W szkole prowadzone były zajęcia pozalekcyjne (taneczne, plastyczne oraz teatralne).
- Konkurs „**Pracownia Kompetencji Cyfrowych**” - Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa - Państwowy Instytut Badawczy z siedzibą w Warszawie - 25.000 zł.
Pozyskano 16 laptopów wraz z systemem operacyjnym i oprogramowaniem, szafę ładującą oraz mobilny monitor interaktywny.

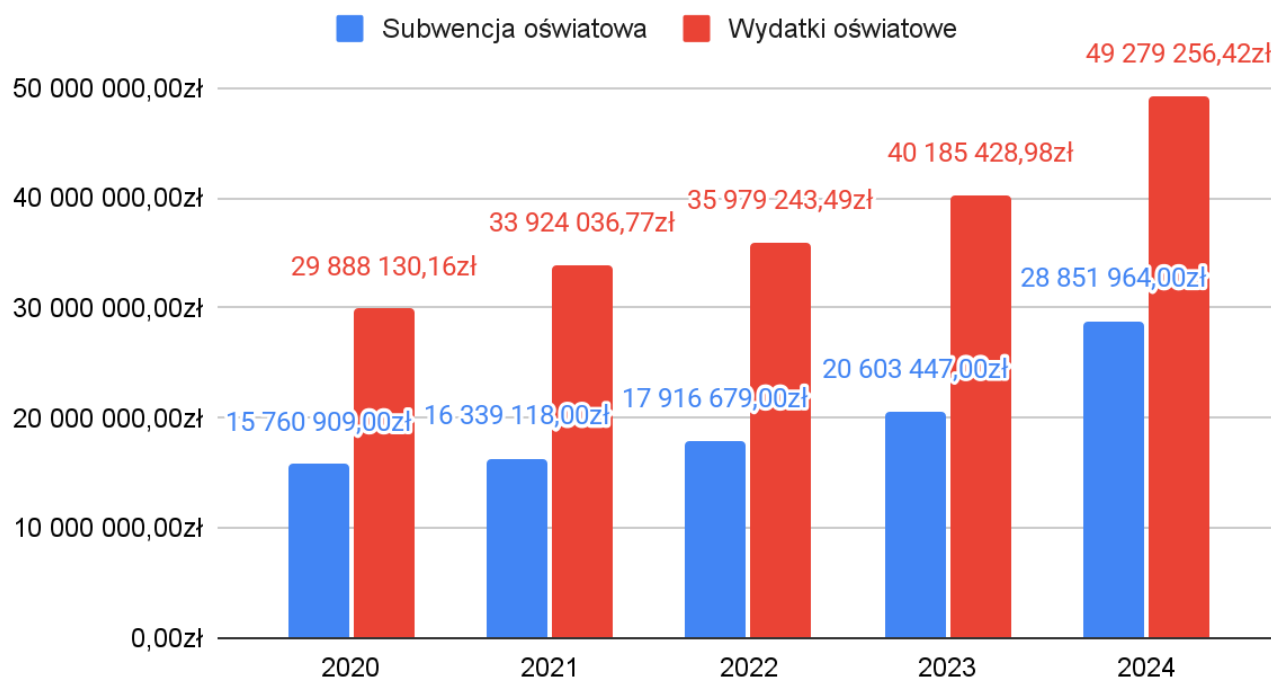
Nauczyciele współorganizujący kształcenie.

Etaty			
Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
26,5	28,09	29,8	29

5.3. Analiza finansowa

L.P.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
I	Dochody oświatowe ogółem	19 563 024,33 zł	21 834 067,19 zł	24 119 126,64 zł	34 435 231,76 zł
	w tym:				
1	Subwencja oświatowa ogółem	16 339 118,00 zł	17 916 679,00 zł	20 603 447,00 zł	28 851 964,00 zł
	w tym subwencja niepubl. Plac. Ośw.	1 923 790,21 zł	2 111 871,42 zł	3 348 113,89 zł	4 450 646,03 zł
2	Dochody jednostki oświatowe	1 162 363,66 zł	1 761 221,51 zł	2 479 700,24 zł	2 508 130,30 zł
3	Dotacje oświatowe	1 759 152,67 zł	1 284 431,20 zł	1 035 979,40 zł	3 075 137,46 zł
3a	w tym zaliczka Radlin Miasto talentów na 2025 r.	X	X	X	992 073,81 zł
4	Dotacje na inwestycje	302 390,00 zł	871 735,48 zł	0,00 zł	0,00 zł
II	Wydatki oświatowe ogółem	33 924 036,77 zł	35 979 243,49 zł	40 185 428,98 zł	49 279 256,42 zł
	w tym:				
1	Wynagrodzenia z pochodnymi	25 489 282,55 zł	27 623 791,26 zł	30 022 161,83 zł	37 703 296,74 zł
2	Energia	766 922,59 zł	689 990,98 zł	874 518,76 zł	1 080 314,75 zł
3	Remonty	119 835,60 zł	240 698,63 zł	297 808,42 zł	351 605,61 zł
4	Dotacje Niepubl. Jedn. Oświaty	1 923 790,21 zł	2 111 871,42 zł	3 348 113,89 zł	4 450 646,03 zł
5	Inwestycje	1 627 868,61 zł	570 607,30 zł	128 794,71 zł	17 466,00 zł
6	Pozostałe	3 996 337,21 zł	4 742 283,90 zł	5 514 031,37 zł	5 675 927,29 zł
III	Subwencja oświatowa % wynagrodzeń	56,55%	57,21%	57,48%	64,72%
IV	Dofinansowanie oświaty z budżetu miasta	14 361 012,44 zł	14 145 176,30 zł	16 066 302,34 zł	15 836 098,47 zł

Subwencja oświatowa i Wydatki oświatowe - Radlin

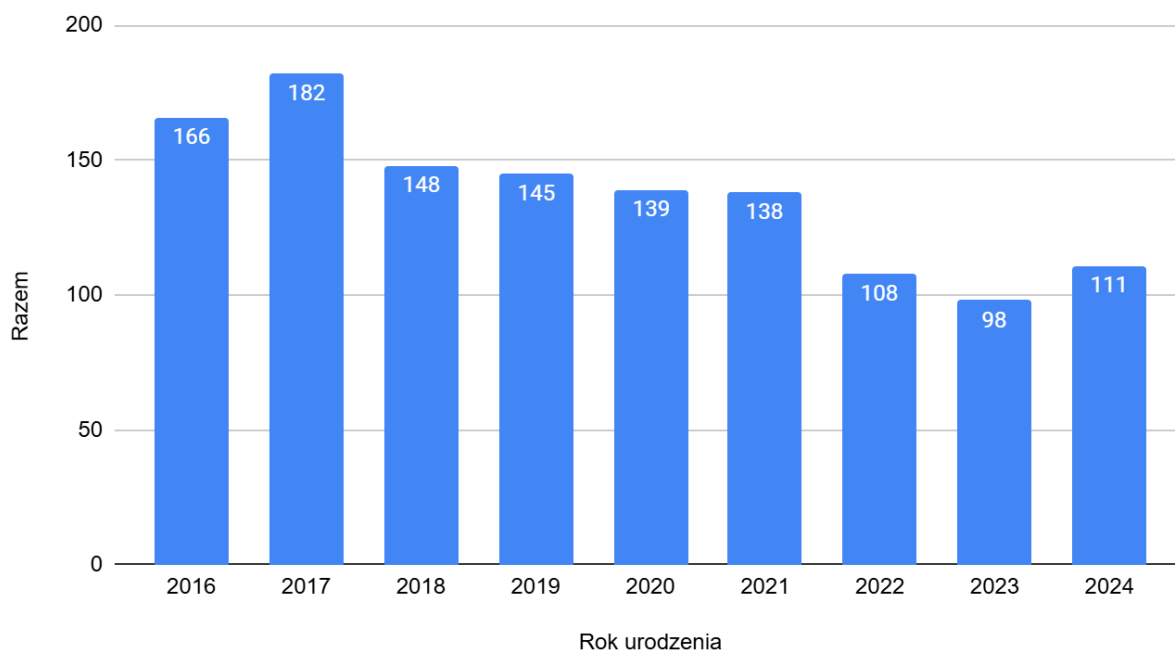
W przedstawionym wykresie zaprezentowano zestawienie wysokości subwencji oświatowej oraz rzeczywistych wydatków oświatowych ponoszonych przez miasto Radlin w latach 2020–2024. Dane te ukazują wyraźną i systematycznie rosnącą dysproporcję pomiędzy środkami otrzymywanymi z budżetu państwa, a faktycznymi kosztami utrzymania lokalnego systemu oświaty.

Mimo wzrostu subwencji oświatowej w analizowanym okresie (z ok. 15,7 mln zł w 2020 roku do blisko 28,9 mln zł w 2024 roku), wydatki miasta na ten cel rosły znacznie szybciej – z poziomu nieco poniżej 30 mln zł w 2020 roku do ponad 49 mln zł w roku 2024. Taka tendencja wskazuje na coraz większe obciążenie budżetu miasta w zakresie finansowania edukacji, co stanowi istotne wyzwanie dla polityki finansowej samorządu.

5.4. Analiza demograficzna

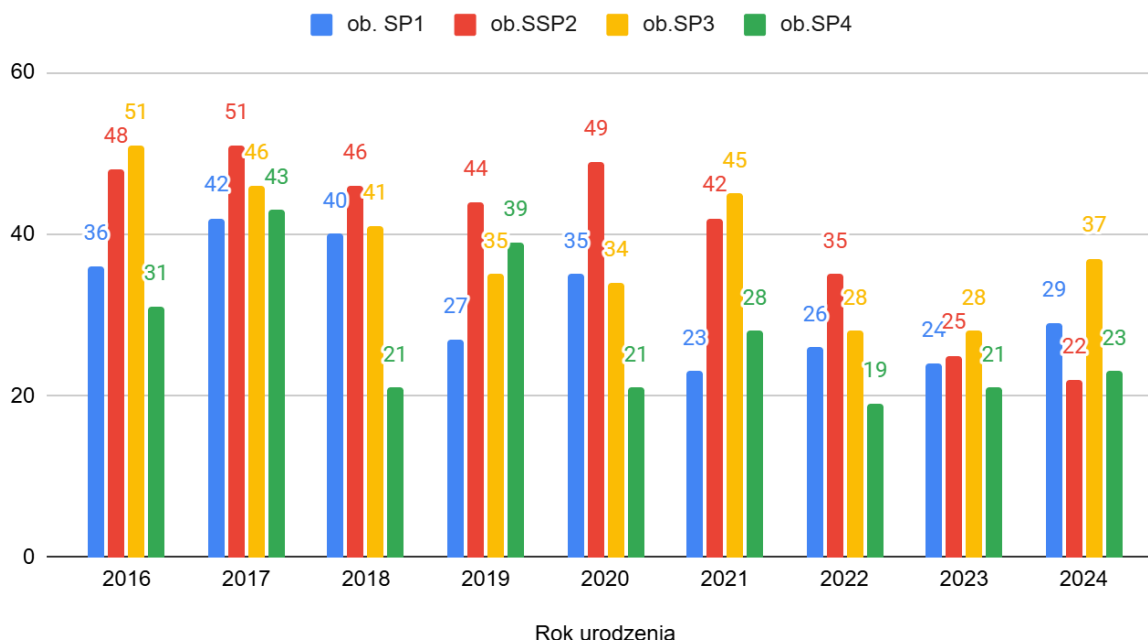
Osobnym wyzwaniem dla samorządów jest kryzys demograficzny, który bezpośrednio wpływa na kształt planowania lokalnej polityki społecznej, czy edukacyjnej. Przedstawiony poniżej wykres ilustruje liczbę dzieci urodzonych w Radlinie w latach 2016–2024. Po najwyższym poziomie urodzeń w roku 2017 (182 dzieci), liczba narodzin sukcesywnie malała, osiągając najniższy poziom w roku 2023 (98 dzieci). Choć dane za 2024 rok wskazują na nieznaczny wzrost (111 urodzeń), ogólna tendencja pozostaje spadkowa. Zmniejszająca się liczba urodzeń najpewniej w przyszłości przełoży się na mniejsze zapotrzebowanie na miejsca w żłobku, w przedszkolach i w szkołach podstawowych, a jednocześnie stanowi wyzwanie dla długoterminowego rozwoju demograficznego miasta.

Liczba dzieci urodzonych w ostatnich latach w Radlinie

Podobne wnioski płyną z analizy liczby dzieci urodzonych w poszczególnych obwodach szkół w Radlinie. Wszystkie placówki na przestrzeni ostatnich lat notują wyraźne spadki urodzeń w swoich obwodach. Najmniejsze wartości urodzeń notujemy w obwodach Sportowej Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 4.

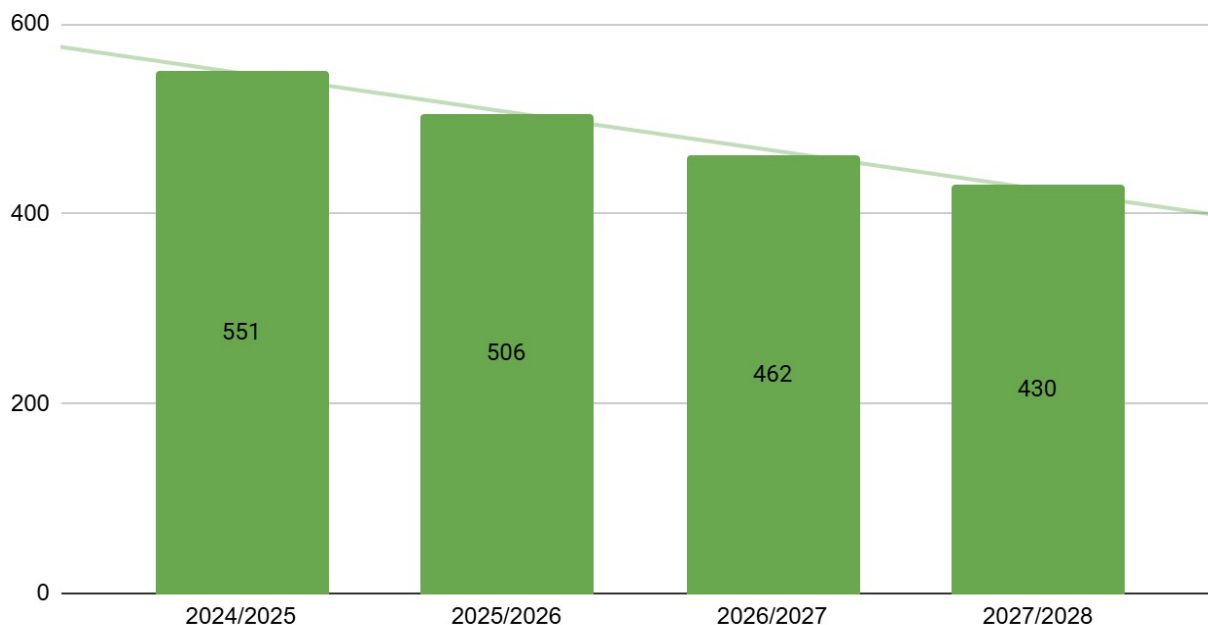
Liczba dzieci urodzonych w obwodach szkół

Prognozy dla radlińskich przedszkoli zakładają, że w roku szkolnym 2027/2028 liczba dzieci w wieku przedszkolnym wyniesie zaledwie 430, podczas gdy obecnie miasto dysponuje

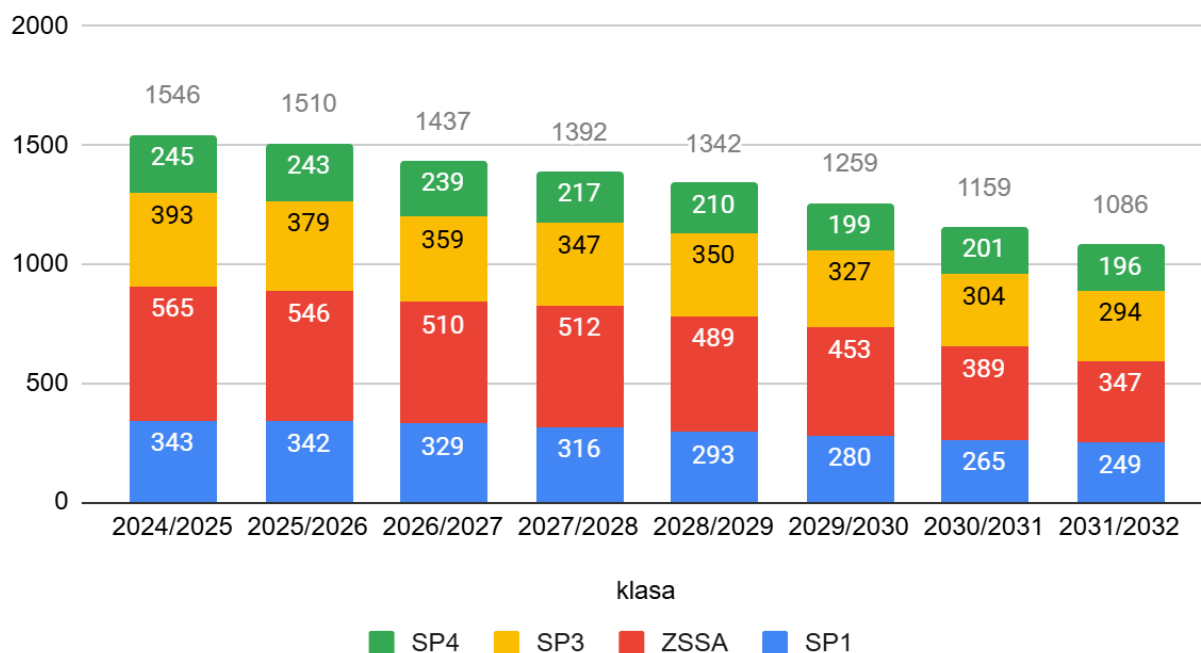
555 miejscami w trzech placówkach: PP1 (150 miejsc), PP2 (120 miejsc) oraz PP3 (285 miejsc). Już teraz można więc zauważyć, że potencjał lokalnej infrastruktury przedszkolnej zacznie przewyższać realne potrzeby, co będzie miało znaczenie zarówno organizacyjne, jak i finansowe.

Przewidywana liczba dzieci w radlińskich przedszkolach do obecnej liczby miejsc: mamy 555 (PP1-150; PP2-120; PP3-285)

Podobna tendencja widoczna jest również w prognozowanej liczbie uczniów szkół podstawowych. W roku szkolnym 2031/2032 we wszystkich radlińskich szkołach ma uczyć się łącznie 1086 dzieci. Największą grupę uczniów ma wówczas tworzyć Szkoła Podstawowa nr 3 (347 dzieci), następnie Zespół Szkół Sportowych (294 dzieci), Szkoła Podstawowa nr 1 (249 dzieci) oraz Szkoła Podstawowa nr 4 (196 dzieci). To znaczący spadek w porównaniu z rokiem szkolnym 2024/2025, kiedy liczba uczniów przekraczała jeszcze 1500. Tego rodzaju zmiany demograficzne będą wymagały dostosowania polityki edukacyjnej miasta do nowych realiów, zarówno w zakresie zarządzania siecią placówek, jak i planowania zasobów kadrowych.

Przewidywana liczba dzieci w poszczególnych szkołach

5.3. Dodatkowa oferta edukacyjna.

Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Radlinie.

Zajęcia prowadzone w ramach Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Radlinie odbywają się w budynku Zespołu-Szkolno-Sportowo-Artystycznego w Radlinie przy ul. Rogozina 55. Uczniowie mogą korzystać z różnorodnych zajęć organizowanych w godzinach popołudniowych.

W roku szkolnym 2024/2025 zajęcia prowadzone są w oparciu o innowacje i programy własne nauczycieli:

Innowacja: „Szklany upcycling”; Programy własne nauczycieli OPP: „Tańcowała igła z nitką”. Zajęcia kroju i szycia; „Uwrażliwieni na piękno”; „Program pracy kół muzycznych w Ognisku Pracy Pozaszkolnej w Radlinie w roku szkolnym 2024/2025”; „Ruch - muzyka – taniec”; „LOVEROWER”.

Forma zajęć	Liczba uczestników			
	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
Zajęcia artystyczne	75	78	97	176
Zajęcia muzyczne	62	55	62	80
Zajęcia taneczne	21	37	36	28
Zajęcia kroju i szycia	-	-	-	19
Stolarnia	-	-	-	27
LOVEROWER	-	-	-	39
Gimnastyka dla Smyka	178	194	194	-
Razem:	336	364	389	369

Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Radlinie od kilku lat organizuje również półkolonie letnie oraz zimowe dla dzieci w wieku szkolnym. Co roku z oferty korzysta ok 180 dzieci. Na półkoloniach zapewniona jest profesjonalna opieka wykwalifikowanej kadry, ciepły posiłek, zajęcia w budynku Zespołu Szkolno-Sportowo-Artystycznego w Radlinie oraz liczne wycieczki.

Świetlica Środowiskowa „Koliba” w Radlinie

Świetlica Środowiskowa „Koliba” w Radlinie jest tzw. placówką wsparcia dziennego i jest to jedna z form oddziaływania profilaktycznego. Placówka stanowi skuteczny instrument wspierania rodzin, szczególnie tych, które doświadczają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Świadczy pomoc adekwatną do potrzeb dzieci, jej praca przynosi wymierne pozytywne efekty w zakresie rozwoju osobowości dziecka, postępów w nauce oraz kształtowanie relacji społecznych opartych na wzajemnej pomocy, współpracy i solidarności.

Świetlica w liczbach:

	2021	2022	2023	2024
Liczba korzystających	62	82	83	74
Kadra	4,5 etatu	4,5 etatu	4,5 etatu	4,5 etatu

Na terenie świetlicy odbyły się 4 spotkania w ramach „Sieci współpracy pedagogów, psychologów i specjalistów Miasta Radlin”, w których udział biorą również wychowawcy placówki.

Dyrektor uczestniczyła w 6 spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej w Radlinie.

Świetlica współpracuje z jednostkami na terenie miasta. Jest w stałym kontakcie ze szkołami, przedszkolami, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Centrum Usług Społecznych, asystentami rodziny, kuratorami.

Liczba wydarzeń w 2024 roku:

Wakacje na Pocztovej – 5 spotkań - 250 osób

XV Świetlicowy Turniej Sportowy – 60 osób

VII Konkurs Tańca Radlin Dance – ok. 200 osób

Dzień Sąsiada – ok. 100 osób

Udział w konkursach szkolnych - 13 osób

Udział w konkursie Świąteczna Girlanda - 30 osób

Pracownicy „Koliby” codziennie odbierają od jednego z lokalnych marketów niesprzedane, dobre jakościowo produkty, które następnie trafiają do rodzin korzystających z usług placówki.

W 2024 uratowano w ten sposób przed zmarnowaniem 48 358,47 kg żywności za kwotę 7 807 zł netto. Na terenie Świetlicy Środowiskowej funkcjonuje Radlińska Lodówka z Sercem. Mieszkańcy dzielą się nadwyżką zdatnego do spożycia jedzenia, które w innych okolicznościach poszłoby do kosza.

W świetlicy przy ul. Sokolskiej 6 przeprowadzono remont kuchni oraz odmalowano pomieszczenia.

Festyn przy Świetlicy Środowiskowej „Koliba”

6. Zdrowie i środowisko

6.1. Zdrowie i profilaktyka zdrowotna

W naszym mieście podejmujemy wiele działań służących ochronie zdrowia i profilaktyki zdrowotnej mieszkańców Radlina.

Należą do nich:

Edukacja zdrowotna

- edukacja w żłobku
- edukacja w przedszkolach
- edukacja w szkołach
- edukacja osób dorosłych

Profilaktyczne badania mieszkańców

- badania krwi
- mammografia
- stomatologia

Wsparcie dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców.

Wsparcie seniorów.

Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin.

Badania profilaktyczne

W kalendarz działań związanych z profilaktyką zdrowia w naszym mieście wpisały się badania laboratoryjne dla mieszkańców Radlina.

- Wiosną przeprowadzane są badania profilaktyczne dla mieszkańców Radlina w ramach „Białej Niedzieli” organizowanej corocznie przy udziale Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych. Z badań w 2024 r. skorzystało 199 mieszkańców Radlina (morfologia krwi, cholesterol całkowity, kreatynina, CA 125, PSA, TSH, ALAT). Koszt badań to 12.880 zł.
- Współpracowaliśmy z Instytutem Onkologii w Gliwicach przy organizacji badań mammograficznych. W ramach bezpłatnych badań mammograficznych dedykowanych grupie kobiet od 45 do 74 lat (nowe wytyczne) do badania uprawnionych było 2085 kobiet. Badania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, w tym roku z mammografii w naszym mammobusie (łącznie w maju i listopadzie) skorzystało blisko 250 radlinianek. Rozprowadziliśmy plakaty i ulotki promujące te badania. Kobiety mogły skorzystać również z mammobusów niepublicznych jednostek, które świadczyły usługi w Radlinie w zakresie mammografii. W sumie przebadano się 770 pań. Radlin to miasto, które może pochwalić się największym % objęcia populacji programem profilaktyki raka piersi (41,78 %) spośród miast/gmin powiatu wodzisławskiego.
- Równie ważnym programem profilaktycznym dla kobiet jest badanie cytologiczne. Badania te obejmują grupę kobiet od 25 do 64 roku życia. W 2024 r. kwalifikujących się do tego badania było 3493 radlinianek. W 2024 r. cytologię w ramach Programu profilaktycznego wykonało 453 pań z Radlina.

Na terenie Radlina działa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana między innymi do realizacji działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Liczba posiedzeń MKRPA w 2024 r.	21
Liczba osób zaproszonych na Komisje	78
Liczba wniosków skierowanych do Komisji w 2024 r.	23
Liczba badań biegłych sądowych ds. uzależnień	8
Liczba kontroli w punktach sprzedaży alkoholu	8
Liczba wniosków skierowanych do Sądu	1

Udostępniliśmy osobom potrzebującym wsparcie psychologów, terapeutów, adresy poradni udzielających pomocy osobom uzależnionym. Udostępniamy również prasę o tematyce specjalistycznej: „Fenix” i „Antidotum”.

Od połowy 2021 roku funkcjonuje również Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

Oprócz wyżej wymienionych działań, Miasto Radlin przeznaczyło 8 000 zł na wsparcie organizacji pozarządowych, dla działań związanych z ochroną i promocją zdrowia. W 2024 roku kwota trafiła,

na drodze konkursowej, do Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych, na realizację projektu „Zadbaj o zdrowie”.

Wsparcie dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).

Liczba dzieci z SPE – dane na wrzesień 2024 r.

Rok szkolny 2024/2025

	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ								
	Ruchowa, w tym afazja	Autyzm, w tym zespół Aspergera	Intelektualna w stopniu lekkim	Intelektualna w st. umiarkowanym i znacznym	Sprzężona	Słabowidzący	Słabosłyszący	Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	SUMA
PP1	1	-	-	-	1	-	-	-	2
PP2	2	3	-	-	-	-	-	-	5
PP3	-	4	1	-	-	-	-	-	5
SP1	2	14	-	-	-	1	-	2	19
ZSSA	10	25	7	-	10	5	-	-	57
SP3	3	6	2	-	3	-	-	-	14
SP4	5	17	6	-	3	-	-	1	32
Słoneczna Kraina	-	22	-	-	6	-	-	-	28
Klasa dla Asa	1	9	-	-	3	-	-	-	13
PINGU	-	1	-	-	-	-	-	-	1
SUMA	24	101	16	0	26	6	0	3	176

Zatrudnienie specjalistów w szkołach i przedszkolach.

	Etaty			
	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
Pedagog specjalny	-	3,35	3,43	5,13
Psycholog	6	6	6	6
Pedagog	4,75	4	4	4
Logopeda	7	7	7	7
Ogółem	17,75	20,35	20,43	22,13

Nauczyciele współorganizujący kształcenie.

Etaty			
Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
26,5	28,09	29,8	29

Opieka stomatologiczna.

Miasto Radlin od lipca 2021 r. realizuje umowę z firmą NZOZ Lexstom Usługi Medyczne Sp. z o. o., która służy profilaktyce stomatologicznej dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych w Radlinie. Uczniowie mogą bezpłatnie korzystać z usług pielęgniarek stomatologicznych oraz usług stomatologa.

6.2. Ekologia - gospodarka odpadami i segregacja

W roku 2024 usługę odbioru i zagospodarowania odpadów z terenu Miasta Radlin kontynuowała firma Naprzód Sp. z o. o. z Rydułtów.

Okres trwania umowy: 1 rok (1.01.2024 r. - 31.12.2024 r.)

Kwota umowy: 6 323 969,40 zł brutto

Zakres umowy: odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości niezamieszkałych wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, położonych w granicach Miasta Radlin oraz z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

System gospodarowania odpadami na terenie miasta nie obejmował nieruchomości niezamieszkałych (firm).

Właściciele firm zobowiązani byli do podpisania indywidualnych umów z firmami odbierającymi odpady komunalne, wpisanymi do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Burmistrza Radlina.

Na terenie Miasta Radlin obowiązywał workowo – pojemnikowy system gromadzenia odpadów komunalnych, z uwzględnieniem zbiórki bioodpadów w pojemnikach.

Porównanie kosztów należnych Wykonawcy, zgodnie z poszczególnymi umowami:

Lata	2020 - 2021	2022 - 2023	2024
Kwota umowna brutto [zł]	9 604 851,70	11 680 337,50	6 323 969,40

Porównanie stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w poszczególnych latach:

Lata	1.01.2020 – 31.12.2021	1.01.2022 – 31.12.2023	2024
Stawka/osobę [zł]	26,00	33,00	33,00 ¹

1 W listopadzie 2024 podjęto uchwałę w sprawie nowej stawki, obowiązującej od 2025 roku i wynoszącej 44 zł.

Na stawkę składa się wiele czynników:

- opłata za korzystanie ze środowiska,
- wzrost płacy minimalnej i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia,
- ogólny wzrost cen,
- rosnące wymogi w zakresie składowania i magazynowania odpadów,
- rosnące problemy związane z recyklingiem (malejąca opłacalność),
- spadająca liczba osób zadeklarowanych w systemie gospodarowania odpadami.

Na terenie miasta działał Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który w roku 2024 świadczył usługi 4 razy w tygodniu:

- wtorki: od 8.00 – 14.00,
- środy: w godz. od 12.00 – 18.00,
- piątki: od 8.00 – 14.00,
- soboty: w godz. od 9.00 – 17.00, w okresie od 1.10 – 31.03 w godz. od 9.00 do 14.30.

W 2024 r. funkcjonowały limity dotyczące przyjmowania do PSZOK odpadów budowlanych i rozbiórkowych, wielkogabarytowych oraz zużytych opon.

Odpady budowlane i rozbiórkowe oraz odpady wielkogabarytowe ważono, natomiast za każdy dodatkowy kilogram przekraczający limit ustalona została opłata.

Rodzaj odpadu	Limit	Stawka opłaty brutto [zł]
Odpady budowlane i rozbiórkowe	1 Mg/2 lata	0,60 zł za 1 kg
Odpady wielkogabarytowe	0,5 Mg/rok	1,00 zł za 1 kg
Zużyte opony	4 sztuki/rok	10,00 zł za sztukę
Suma pobranych opłat za przekroczenie limitów w 2022 r.		14 102,12
Suma pobranych opłat za przekroczenie limitów w 2023 r.		13 569,84
Suma pobranych opłat za przekroczenie limitów w 2024 r.		12 762,38
Suma za 3 lata		40 434,34

Łączna masa odpadów komunalnych odebranych z terenu miasta przez firmę Naprzód Sp. z o. o. w ramach zawartej umowy, w tym z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Lata	2021	2022	2023	2024
Masa [Mg]	8272	6971	7103	7539

w tym:

Odpady odebrane z zabudowy jednorodzinnej oraz wielolokalowej [Mg]	Lata			
	2021	2022	2023	2024
Odpady niesegregowane	3687	3578	3758	3760
Tworzywa sztuczne, metal, odpady wielomateriałowe	461	435	404	434
Papier	171	154	147	213
Szkło	276	250	248	152
Popiół	928	799	664	556
Biodpady	667	570	570	921
Odpady wielkogabarytowe	269	207	235	292

Dla porównania wybrane frakcje odpadów zebrane w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych:

Odpady zebrane w PSZOK [Mg]	Lata			
	2021	2022	2023	2024
Biodpady	345	386	473	514
Odpady wielkogabarytowe	605	124	135	138
Opony	35	16	20	24
Odpady remontowo-budowlane	710	365	372	448
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	10	22	22	26

6.3. Działania na rzecz zieleni miejskiej

Zestawienie liczby otrzymanych zgłoszeń i wniosków o wycinkę drzew za lata 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Zgłoszenia	161	189	177	180
wnioski	35	24	36	33

Złożono 5 wniosków do Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim na wycinkę drzew. Wydano 4 zgody na wycinkę drzew na terenach miejskich.

W 2024 r. przeprowadzono 33 kontrole nasadzeń nakazanych w decyzjach Burmistrza Radlina, co spowodowało zwiększenie liczby drzew na terenie miasta o 254.

Zestawienie wycinek i nasadzeń dokonanych przez służby miejskie za lata 2021 – 2024

W analizowanym okresie liczba wyciętych drzew zmieniała się w sposób następujący:

Wycinki drzew			
2021	2022	2023	2024
23 drzewa	61 drzew	13 drzew	434 drzewa

Jednakże same liczby dotyczące wycinki nie oddają pełnego obrazu sytuacji, ponieważ w analizowanym okresie prowadzono również nasadzenia nowych roślin. Oto dane dotyczące liczby posadzonych drzew oraz krzewów:

Nasadzenia drzew i krzewów							
2021		2022		2023		2024	
105 drzew	285 krzewów	95 drzew	264 krzewy	117 drzew		2166 drzew	15890 krzewów

Systematycznie przeprowadzano pielęgnację i cięcia korekcyjne drzew i krzewów w zależności od potrzeb danego gatunku drzewa lub krzewu. Przeprowadzono zgodnie z wydanymi decyzjami wycinkę 434 szt. drzew na terenach miejskich. Dokonano również nasadzeń w ilości 2166 szt. drzew i 15890 szt. krzewów. Widzimy tu znaczne zmiany w 2024 roku, co było wynikiem intensyfikacji prac urbanizacyjnych, remontowych, konieczności usunięcia chorych oraz niebezpiecznych drzew. Duży obszar nasadzeń związany był z tworzeniem w mieście nowego Parku Jordanowskiego.

6.4. Ograniczanie niskiej emisji

Dotacje z budżetu miasta

W 2024r. ostatecznie zakończona została realizacja wniosków z naboru „smsowego” z 2021 r., udzielono 7 dotacji na łączną kwotę 35000,00.

Monitoring jakości powietrza

Na terenie miasta działają 4 czujniki jakości powietrza

- czujnik Airly – zamontowany na budynku Urzędu Miasta Radlin,
- czujniki w ramach ESA (Edukacyjna Sieć Antysmogowa) – zamontowane w Szkołach Podstawowych nr 1 i nr 3 w Radlinie.
- czujnik na budynku MOSiR w Radlinie

Program „Czyste Powietrze”

W październiku 2020 podpisane zostało z WFOŚiGW w Katowicach porozumienie dotyczące prowadzenia w Radlinie stałego punktu konsultacyjnego programu „Czyste Powietrze” dla mieszkańców miasta. Do końca 2024 roku mieszkańcy Radlina złożyli **1 205 wniosków** o dofinansowanie w ramach programu "Czyste Powietrze". Zawarto **1 113 umów**, a liczba zrealizowanych przedsięwzięć wyniosła **926**. Wyplacone dotacje sięgnęły kwoty **12 151 434,96 zł**, co pokazuje zaangażowanie mieszkańców w poprawę efektywności energetycznej budynków. Zdecydowana większość z tych przedsięwzięć dokonana została w oparciu o istniejący w Radlinie punkt konsultacyjny programu.

Kontrole Straży Miejskiej

W 2024 r. Straż Miejska w Radlinie przeprowadziła 177 kontroli w zakresie prawidłowości użytkowania palenisk domowych, w trakcie których udzielono 41 pouczeń i nałożono 11 mandatów.

Hałda w Radlinie

Dymy unoszące się nad radlińską hałdą, 7 sierpnia 2024 r.

Osobnym zagadnieniem w obszarze ekologii i ochrony powietrza jest temat hałdy w Radlinie i uciążliwości z nią związanych. 16 września 2023 r. w Radlinie doszło do niekontrolowanego wyniesienia zanieczyszczeń do powietrza z terenu hałdy w Radlinie. Zanieczyszczenia zostały wyniesione poza teren przemysłowy i osiadły na terenie zabudowy jednorodzonej m.in. w rejonie ulic Wrzosowej, Napierskiego, Kominka, czy Rymera.

We wrześniu 2023 r. powołany został zespół ds. ustalenia okoliczności i przyczyn zdarzenia. W ramach prac tego zespołu wykonana została - przez Główny Instytut Górnictwa - ekspertyza. W opracowaniu wskazano m.in., iż bezpośrednią przyczyną zdarzenia było nieprawidłowe ukształtowanie skarpy oraz przyczyny pośrednie, a nie przyczyny naturalne.

Miasto zawarło umowę z kancelarią prawną Polski Instytut Prawa Sp. z o.o., na obsługę prawną w zakresie tematów związanych z hałdą w Radlinie. Zadaniem kancelarii jest także analiza całości zgromadzonych materiałów, wymagań prawnych i obowiązków podmiotu prowadzącego prace na terenie hałdy.

Wystosowano do Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim opinie dotyczące wniosków Spółki Barosz – Gwimet oraz Polskiej Grupy Górniczej S.A. o udzielenie pozwoleń na prowadzenie prac na terenie hałdy w Radlinie.

Uciążliwość prac toczących się na hałdzie nie ogranicza się do jednego wydarzenia z 2023 roku. Przez cały 2024 rok, każdorazowo po zaobserwowaniu wysokiego zapylenia w obszarze hałdy, jak również otrzymując zgłoszenia od mieszkańców, miasto interweniowało czy to w Polskiej Grupie Górniczej, Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska czy u Starosty Wodzisławskiego – czyli w tych instytucjach, które są władne do kontroli prowadzonych na hałdzie prac, jak również

wydających decyzje na podstawie których te prace są wykonywane. Samorząd gminny nie wydaje takich zgód, jak również nie może nakładać jakichkolwiek kar w tym temacie. Nie oznacza to jednak braku reakcji – w 2024 roku podjęto szereg wspomnianych wyżej interwencji, pism, zgłoszeń jak również spotkań w tym temacie.

Sprawa uciążliwości prac na hałdzie jest nadal aktualna, nadal prowadzony jest monitoring tych prac pod kątem uciążliwości dla mieszkańców i nadal podejmowane są przez miasto interwencje. Pomimo tych działań, działalność uciążliwa wciąż się utrzymuje.

Wykaz podjętej w 2024 roku korespondencji w temacie uciążliwości hałdy

	Adresat	data pisma	temat	odpowiedź
1	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach	5.01.2024	prośba o przesłanie wyników przeprowadzonych pomiarów badań oraz efektów kontroli w spółce Barosz-Gwimet	Pismo z dnia 25.01.2024r. Udostępnienie wyników badań ambulansu pomiarowego oraz treści protokołu kontroli w spółce Barosz-Gwimet
2	Barosz-Gwimet	22.01.2024	Ponowna prośba o przesłanie treści umowy zawarte z PGG S.A	<i>brak odpowiedzi</i>
3	Barosz-Gwimet	24.01.2024	Prośba o przekazanie treści ekspertyzy opracowanej przez Wydział Górniczy Politechniki Śląskiej na potrzeby zespołu	<i>brak odpowiedzi</i>
4	Polska Grupa Górnicza	24.01.2024	prośba o przesłanie treści umowy zawartej ze spółką Barosz-Gwimet	16.02 2024 odmowa
5	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach	24.01.2024	Ponowna prośba o przesłanie wyników przeprowadzonych pomiarów badań oraz efektów kontroli w spółce Barosz-Gwimet	Pismo z dnia 25.01.2024r. Udostępnienie wyników badań ambulansu pomiarowego oraz treści protokołu kontroli w spółce Barosz-Gwimet
6	Prokuratura Rejonowa w Wodzisławiu Śl.	12.02. 2024	Pismo z Prokuratury w sprawie umorzenia postępowania	
7	Prokuratura Rejonowa w Wodzisławiu Śl.	2.02.2024	Pismo z prośbą o zgodę na upublicznienie treści umorzenia postępowania	Pismo z dnia 12.02.2024r. Odmowa

8	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach	2.02.2024	Pismo z prośbą o zgodę na upublicznienie treści protokołu kontroli w Barosz-Gwimet	Pismo z dnia 14.02.2024r. Odmowa
9	Barosz-Gwimet	8.02.2024	Informacja do spółki Barosz-Gwimet, o przekazaniu ekspertyzy Politechniki Śląskiej po zakończeniu prac zespołu	pismo z dnia 20.06
10	Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Gliwicach	26.02.2024	Prośba o pomoc w interpretacji wyników i informacje nt skażenia gleby	<i>brak odpowiedzi</i>
11	Barosz-Gwimet i Polska Grupa Górnicza	27.02.2024	Prośba o udostępnienie wyników pomiarów prowadzonych na hałdzie, oraz ekspertyzy	Pismo PGG z 19.03 - Odesłanie do Spółki Barosz-Gwimet
12	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach	28.02.2024	prośba o przekazanie informacji o wynikach kontroli	
13	Ministerstwo Środowiska, Polska Akademia Nauk Instytut podstaw Inżynierii Środowiska, Ministerstwo Zdrowia	6.03.2024	Prośba o interpretację wyników	<i>brak odpowiedzi</i>
14	Polska Grupa Górnicza	18.04.2024	Pytanie o dodatkowe czujniki, przekazanie oferty Polskiej Akademii Nauk	<i>Zamontowano 4 czujniki na hałdzie w 2025r.</i>
15	Barosz-Gwimet i Polska Grupa Górnicza	18.04.2024	Prośba o zaprzestanie pylenia, oraz ponowna prośba o udostępnienie wyników pomiarów prowadzonych na hałdzie	<i>brak odpowiedzi</i>
16	Polska Grupa Górnicza	3.06.2024	Prośba o przekazanie ekspertyzy Głównego Instytutu Górnictwa (GIG)	Pismo z dn. 1.07.2024 - Informacja o udostępnieni ekspertyzy na spotkaniu zespołu

17	Barosz-Gwimet	1.08.2024	Pytanie o stopień realizacji decyzji Marszałka Województwa Śląskiego i prośba o kopie wniosku o wydanie pozwolenia	<i>brak odpowiedzi</i>
18	Starosta Wodzisławski	1.08.2024	Prośba o włączenie Burmistrza Radlina jako strony w sprawach toczących się w temacie hałdy	12.09.2024 - odmowa
19	Polska Grupa Górnicza	30.07.2024	Prośba o wyjaśnienie pochodzenia odpadów lokowanych na hałdzie w Radlinie (dotyczących nie tylko Ruchu Marcel)	20.08.2024 - Informacja o możliwości składowania odpadów z całej KWK ROW
20	Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Sl	1.08.2024	Informacja o widocznym zapożarowaniu górnej (nowej) części hałdy	<i>brak odpowiedzi</i>
21	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	1.08.2024	Informacja o widocznym zapożarowaniu górnej (nowej) części hałdy, prośba o interwencję	<i>brak odpowiedzi</i>
22	Polska Grupa Górnicza	28.08.2024	Prośba o możliwość udostępnienia opracowania GIG, pytanie o zabezpieczenia hałdy przed rozprzestrzenianiem się zapożarowania, oraz o planowaną budowę czujników pomiarowych	<i>Zamontowano 4 czujniki na hałdzie w 2025r.</i>
23	Polska Grupa Górnicza	4.10.2024	Ponowna prośba o możliwość udostępnienia opracowania GIG	<i>brak odpowiedzi</i>
24	Państwowa Powiatowa Straż Pożarna w Wodzisławiu Śląskim	4.10.2024	Informacja o widocznych pożarach na szczycie hałdy	<i>brak odpowiedzi</i>
25	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Starosta Wodzisławski, Urząd	4.10.2024	Informacja o widocznych pożarach na szczycie hałdy	<i>brak odpowiedzi</i>

	Marszałkowski			
26	Polska Grupa Górnicza	3.10.2024	Korespondencja na temat źródła pochodzenia odpadów łokowanych na hałdzie (w odniesieniu do Ruchu Marcel)	<i>brak odpowiedzi</i>
27	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach	8.10.2024	Odmowa kolejnej kontroli przekazanie wyników ostatniej	
28	Samorządowe Kolegium Odwoławcze	2.08.2024	Wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji NR WOŚ.62.33.33.2014 z dnia 4 sierpnia 2014	11.10.2024 pismo SKO o przekazanie dokumentów
29	Starosta Wodzisławski	11.09.2024	Wniosek o opinię przed wydaniem decyzji	27.09.2024 - opinia negatywna
30	Starosta Wodzisławski	26.08.2024	Wniosek o opinię przed wydaniem decyzji	09.09.2024 - opinia negatywna
31	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach	2.09.2024	Prośba o przeprowadzenie kontroli	10.10.2024 - informacja o braku konieczności przeprowadzenia kolejnej kontroli
32	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	4.09.2024	Prośba o przeprowadzenie kontroli	23.09.2024 przekazanie do WIOŚ

6.5. Kanalizacja deszczowa

Na terenie miasta znajduje się ok. 26 km sieci kanalizacji deszczowej. Regularnie prowadziliśmy prace związane z bieżącym utrzymaniem sieci. W celu prawidłowego funkcjonowania cieków i rowów znajdujących się na terenie miasta, na bieżąco prowadzono roboty związane m. in. z czyszczeniem i odmulaniem koryt, koszeniem skarp oraz inne roboty konserwacyjne.

6.6. Wykaz działań promocyjnych i doradczych w obszarze ekologii

W ramach projektu „Śląskie. Przywracamy Błękit. Kompleksowa realizacja Programu Ochrony Powietrza dla województwa Śląskiego” od kwietnia 2022 r. Miasto Radlin zatrudnia ekodoradcę, który służy swoją wiedzą, wspomaga mieszkańców Miasta w pozyskiwaniu środków na wymianę źródeł ciepła, oraz prowadzi działania edukacyjne w placówkach oświatowych na terenie miasta.

Realizacja projektu w 2024 r. obejmowała:

- działania ukierunkowane były na redukcję emisji zanieczyszczeń,
- podniesienie świadomości społecznej związanej z zanieczyszczeniem powietrza,
- nabór wniosków do programu „Ciepłe Mieszkanie”
- realizację zadań wynikających z Programu ochrony powietrza i uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego, w zakresie obowiązków należących do gminy.

1) Nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”

Realizowany jest nabór wniosków do Programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” na terenie Miasta Radlin na podstawie umowy o dofinansowanie nr 8/2024/99/OA/mz/CM1 zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W 2024 r. zawarto 10 umów na realizację przedsięwzięć związanych z wymianą nieefektywnych źródeł grzewczych, z czego rozwiązano 1 umowę.

Rozliczono z Funduszem 8 wniosków na łączną kwotę 115 424,39 zł. Do rozliczenia pozostały jeszcze 22 przedsięwzięcia w 2025 roku.

2) Modernizacja kotłowni w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Radlinie, przy ul. Reymonta 7
W 2024 roku zakończono realizację inwestycji w ramach pozyskanych środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach z Programu „EKO REMIZA”.

3) Badania kamerą termowizyjną

W okresie od 14 do 26 marca 2024 r. przeprowadzono z udziałem właścicieli nieruchomości, oględziny 25 budynków.

4) Realizacja współpracy z Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS z Rybnika

Kontynuacja współpracy z Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS z Rybnika w ramach projektu „Radlińskie Zielone Serce”, którego celem jest wsparcie mieszkańców Radlina w związku z transformacją regionu.

5) Akcje edukacyjne:

- obchody Dnia Ziemi w Szkole Podstawowej nr 3,
- akcje edukacyjne w przedszkolach,
- organizacja gry terenowej „Lufcik na tropie czystego powietrza”,
- współorganizacja „Błękitnego ekoFestu” w Parku Śląskim w Chorzowie,
- organizacja stoiska informacyjno-edukacyjnego na Rodzinnym Pikniku Ekologicznym
- konkurs plastyczny pn. „O jakość powietrza dbamy – błękit nieba przywracamy!”
- akcje informacyjne

6.7. Dotacje dla organizacji w zakresie ekologii

Miasto Radlin w 2024 roku przeznaczyło 15 000 zł na wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie działań związanych z ekologią i ochroną zwierząt. Największe dofinansowanie,

w wysokości 8 500 zł, otrzymało Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych na realizację drugiej części projektu „Rok w przyrodzie”, który promuje edukację ekologiczną i zwiększa świadomość mieszkańców na temat ochrony środowiska. Kolejne 6 500 zł trafiło do Forum Firm na organizację Rodzinnego Festynu Ekologicznego „Czyste środowisko – najlepsze uzdrowisko!”, którego celem jest propagowanie proekologicznych postaw wśród lokalnej społeczności. Środki te umożliwią realizację działań edukacyjnych i integracyjnych, mających na celu zwiększenie troski o naturę i czystsze otoczenie.

7. Sport i rekreacja

7.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Radlinie

Główną instytucją odpowiedzialną w mieście za obszar tematyczny sportu i rekreacji jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Radlinie (MOSiR). MOSiR swoją działalność prowadzi na obiektach:

MOSiR przy ul. Korfantego: jest obiektem który posiada bardzo bogatą ofertę zajęć sportowych. Na jego terenie znajdują się:

- basen sportowy,
- zjeżdżalnia o długości 80 m,
- jacuzzi,
- basen rekreacyjny z atrakcjami wodnymi,
- sala sportowa z widownią,
- sala sportowa mała,
- sauna,
- salka fitness,
- siłownia fitness,
- sklepik sportowy,
- kawiarenka

Swoją siedzibę w obiekcie MOSiR mają:

- Zespół Szkolno-Sportowo-Artystyczny w Radlinie,
- Klub Sportowy „Górnik Radlin”,
- Siatkarski Klub „Górnik Radlin”,
- Towarzystwo Szermierzy „Górnik Radlin”,
- Forum Firm Miasta Radlin

2. Obiekt Gimnastyczny im. L. Blanika („Sokolnia”) przy ul. Sokolskiej – na jego terenie znajdują się:

- sala gimnastyczna wyposażona w sprzęt gimnastyczny: (gdzie odbywają się w godzinach rannych treningi szkoły w godzinach popołudniowych treningi Klubu Gimnastycznego „Radlin”)
- salka sportowa mała z wyłożonymi matami (obecnie trenują 3 kluby sportowe)
- salka sportowa mała
- Biura Klubu Gimnastycznego „Radlin”
- Biuro UKS „RONIN”
- Pomieszczenia socjalno-biurove Świetlicy Środowiskowej „Koliba” w Radlinie

- Gabinety Fizjoterapii
 - Pomieszczenia Izby Regionalnej Miasta Radlin
3. Boisko ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Odległej
 4. Boisko trawiaste przy ul. Mariackiej z budynkiem klubowym – obecnie na tym terenie prowadzona jest inwestycja „Budowa obiektu multisportowego wraz z trybuną”
 5. Park Jordanowski przy ul. Rydułtowskiej
 6. Boisko typu „Orlik” przy ul. Mieleckiego
 7. Skate-park przy ul. Mieleckiego

Statystyki MOSiR-u na lata 2021 - 2024²

	2021 rok liczba klientów	2022 rok liczba klientów	2023 rok liczba klientów	2024 rok liczba klientów
AQUAAEROBIK, FITNESS	4 875	11 087	13 640	14 698
NAUKA PŁYWANIA	4 384	4 530	6 790	7342
TENIS STOŁOWY	375	854	1097	1128

	2021 rok liczba klientów	2022 rok liczba klientów	2023 rok liczba klientów	2024 rok liczba klientów
Basen Duży	25 653	35 175	39 500	50 479
Basen Rekreacyjny	4 264	8 185	8 024	8 406
Sauna	2 492	5 953	7 647	9 577

Liczba osób korzystających z ww. usług MOSiR:

	2021 rok liczba klientów	2022 rok liczba klientów	2023 rok liczba klientów	2024 rok liczba klientów
Basen duży, basen rekreacyjny, sauna, zajęcia fitness, aqua aerobik, nauka pływania, tenis	42 000	65 784	76 698	91 630

Zatrudnienie

2021 rok liczba etatów/osób	2022 rok liczba etatów/osób	2023 rok liczba etatów/osób	2024 rok liczba etatów/osób
37,51/38 os.	39,50 / 40 os.	Do sierpnia 2023 r. 37,86 /37 os od września 2023 r. 30,03 /29 os	27,75/28 os.

2. W okresie od roku 2020 do marca 2022 r. obiekty działały zgodnie z obostrzeniami dot. stanu epidemii COVID

Od września 2023 r. obsługę ratowniczą na pływalni MOSiR przejęła firma zewnętrzna wyłoniona w przetargu.

Budżet - dochody

Budżet MOSiR Dochody	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Plan dochodów	1 180 146,08	1 524 309,77	1 587 405,66	1 718 815,21
wykonanie	709 906,16	987 625,00	1 323 192,86	1 625 658,04

Budżet - wydatki

Budżet MOSiR Wydatki	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Plan wydatków	4 300 119,00	4 804 493,75	5 594 780,11	5 943 633,74
wykonanie	4 281 470,73	4 771 901,10	5 409 429,56	5 788 294,73

Wydatki na media:

2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
916 770,45 zł (obiekty zamknięte lub wprowadzone limity klientów ze względu na obostrzenia w związku z covid)	1 468 056,56 zł do marca limity klientów w związku z covid	1 744 424,31 zł	1 559 226,82 zł

INWESTYCJE – Firmy zewnętrzne

Lp.	
1.	Modernizacja pomieszczeń sauny
2.	Platforma schodowa wewnętrzna
3.	Maty treningowe salka Sokolnia
4.	Nawodnienie murawy boiska

Remonty własne

2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Obiekt Sokolnia - remont pomieszczenia i wykonanie dodatkowej szatni wraz z prysznicem i WC	Obiekt MOSiR - Remont nawierzchni sali sportowej dużej - oferta firmy zewnętrznej koszt ok 40 000,00 zł –	Obiekt SOKOLNIA - Remont uszkodzonych schodów przy wejściu głównym – uszkodzone schody, podjazd dla	Obiekt SOKOLNIA - likwidacja zagrożających bezpieczeństwu osób korzystających z obiektu przeszkleń

Bieżące naprawy, konserwacje urządzeń, sprzętu (pompy, urządzenia dozowania środków, wentylacja, ...) aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie obiektów MOSiR	wykonanie przez pracowników MOSiR + materiały – ok 10 000,00 zł Bieżące naprawy, konserwacje urządzeń, sprzętu (pompy, urządzenia dozowania środków, wentylacja, ...) aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie obiektów MOSiR	niepełnosprawnych, taras zostały skute i wyłożone kostką (kostka z Placu Radlińskich Olimpijczyków). Wszystkie prace wykonywane były przez pracowników MOSiR. Poniesione koszty ok 9 000 zł : kontener na gruz, klej , cement, piasek. W 2021 r. wysłano zapytania ofertowe gdzie najtańsza oferta opiewała na kwotę 60 000 zł MOSiR maszynownia – wymiana uszkodzonych, skorodowanych elementów, inne bieżące naprawy uszkodzonych elementów i urządzeń.	między korytarzami a salą gimnastyczną. MOSiR maszynownia – bieżące naprawy uszkodzonych elementów i urządzeń. Park Jordanowski – montaż bramek do piłki nożnej i siatkówki, bieżące koszenie boisk i terenu wokół boisk
---	--	---	---

Sala sportowa duża – rezerwacje szkół i klubów

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Szkoły/ kluby	1784 godz.	1689 godz.	1283 godz.	1430 godz.

Sala sportowa mała – rezerwacje szkół i klubów

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Szkoły/ kluby	1266 godz.	1293 godz.	1096 godz.	971 godz.

Basen sportowy duży – rezerwacje szkół i klubów

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Szkoły/kluby	1807 godz.	2641 godz.	1888 godz.	1260 godz.

Basen rekreacyjny – rezerwacje szkół i klubów

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024
Szkoły/ kluby	264 godz.	462 godz.	416 godz.	671 godz.

MOSiR propaguje i realizuje usługi dla mieszkańców z zakresu sportu, rekreacji i kultury fizycznej, organizując szereg cyklicznych zajęć rekreacyjno-sportowych

- Aquaaerobik,
- Poranne zajęcia fitness,
- Joga
- Nauka pływania dla dzieci
- Tenis stołowy
- Saunowanie dla pań - panie mogą przyjść zrelaksować się skorzystać z szeregu przygotowanych atrakcji: masaży, pielęgnacji dłoni, kosmetyków przeznaczonych do sauny, konsultacji dietetyka, makijażystki.

Projekty z zewnętrznym finansowaniem, w które zaangażowany jest MOSiR

MOSiR w Radlinie otrzymał kolejne dofinansowanie kosztów zatrudnienia animatorów z programu „Aktywny Orlik/Aktywna Szkoła” dofinansowanego ze środków budżetu państwa, których dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki. Od marca do listopada była to kwota ok 1500 zł brutto w skali miesięcznej, przeznaczona na sfinansowanie działalności animatora.

Na „Orliku” zorganizowano szereg imprez, turniejów, gier i zabaw dla dzieci i młodzieży: wakacyjne turnieje piłki nożnej, koszykówki, tenisa ziemnego, gry i zabawy sportowe.

Zawody, turnieje, imprezy organizowane przez MOSiR oraz lokalne organizacje pozarządowe

Styczeń	20.01.2024 – Zawody Pływackie – CTS Jakub Cymerman
	27.01.2024 – Turniej Piłki Nożnej Dzieci– Football Hearts Adam Bober
	31.01.2024 – „Kolibowa Olimpiada Specjalna”- Świetlica Środowiskowa w Radlinie – sala sportowa MOSiR
	<u>FERIE z MOSiR</u>
	– Promocyjne wejścia na baseny dla dzieci, młodzieży szkolnej – Ferie na basenie dla lokalnych szkół – Tenis stołowy – codziennie dla dzieci i młodzieży zajęcia tenisa stołowego
Luty	<u>Mecze Siatkówki: I Ligi Śląskiej:</u>
	06.01.2024 r. - SK Górnik Radlin – AT Jastrzębski Węgiel
	20.01.2024 r. - SK Górnik Radlin – LKS Olimpia Włodowice
	<u>Mecze Siatkówki Juniorów Młodszych:</u>
	04.01.2024 r. - SK Górnik Radlin – Klub Siatkarski Racibórz
Luty	3.02.2024 – XXIV Turniej Piłki Nożnej Halowej Remi Cup
	4 02.2024 – Turniej Piłki Nożnej Dzieci– Football Hearts Adam Bober

	17-18 02.2024 – Halowy Turniej Piłki Nożnej im. Zygryda Kiermaszka Roczniak 2013 organizowany wspólnie przez MKP Odra Centrum Wodzisław Śl., Śląski Związek Piłki Nożnej oraz K.S. Górnik Radlin 21.02.2024 – Zawody Pływackie Liga Szkół i Klubów Śląskich- KS Górnik Radlin <u>Mecz Piłki Siatkowej I Ligi Śląskiej</u> 3.02.2024 - SK Górnik Radlin - VitaSun MKS Będzin S.A. 14.02.2024 - SK Górnik Radlin – AZS Stoelzle Częstochowa 24.02.2024 - SK Górnik Radlin – Klub Siatkarski Racibórz
Marzec	8.03.2024 – Zajęcia aqua aerobiku oraz jogi dla pań z okazji 'Dnia Kobiet' 8.03.2024 - Liga Klubów Śląskich - Zawody Pływackie KS „Górnik Radlin” 15.22.03.2024 – Sauna for Ladies – relaksacyjny wieczór saunowy tylko dla pań – zabiegi kosmetyczne (odżywki, sole peelingowe, olejki...) – poczęstunek – możliwość skorzystania z masażu twarzy <u>Mecz Piłki Siatkowej I Ligi Śląskiej</u> 02.03.2024 - SK Górnik Radlin - UKS Jedyńka Jaworzno 09.03.2024 SK Górnik Radlin – Tauron Norwid Częstochowa 15.03.2024 - SK Górnik Radlin – AT Jastrzębski Węgiel <u>Mistrzostwa Śląska Juniorów Młodszych</u> 15.03.2024 - SK „Górnik Radlin” - Volley Concept Katowice
Kwiecień	6.04.2024 - Zawody HOBBY HORSE 7.04.2024 - Zebranie Miłośników Drobnego Inwentarza – sala MOSiR
Maj	3.05.2024 – Turniej Tenisa Stołowego– MOSiR Radlin 19.05.2024 – Zrzeszenie Miłośników Drobnego Inwentarza w Radlinie – zebranie hodowców 25.05.2024 – Wiosenne Zawody Gimnastyczne – Gym-Fit A. Patas, UKS Trójka Radlin 25.05.2024 – Piknik Rodzinny: zawody gimnastyczne – sala gimnastyczna, piknik - parking przed obiektem „Sokolnia” MOSiR
Czerwiec	8-9.06.2024 – XVII Memoriał Pawła Ratajczaka - Zawody Stermiercze UKS „Trójka Radlin” 16.06.2024 – Turniej Tańca dla dzieci - sala sportowa MOSiR – Studio Tańca i Ruchu „LORDANCE”
Lipiec / Sierpień	Basen DUŻY - czynny był przez cały okres wakacji w godzinach 12.00 – 20.00 BASENY REKREACYJNY: ze względu na konieczne prace konserwacyjne, usunięcie przecieków, czyszczenie folii, basen od dnia 24.06.2024 do 14.07.2024 był nieczynny. Od 15.07.2024 r. czynny w godz. 12.00-20.00 SALE SPORTOWE, SIŁOWNIA FITNESS były czynne: od poniedziałku do niedzieli: 8.00–20.00 SAUNA: od poniedziałku do niedzieli: 9.00 – 19.30 LATO Z MOSIR: – WAKACYJNA PROMOCJA WEJŚĆ NA BASENY: uczniowie i młodzież

szkolna płacą za basen połowę ceny za bilet wstępu.

- TENIS STOŁOWY – zajęcia dla dzieci i młodzieży
- WAKACYJNE ZAJĘCIA AQUA AEROBIKU:

Basen rekreacyjny od 15.07.2024 r. : poniedziałki 17.45, 18.20, czwartki 17.00, 17.45

Basen Duży: od 1.07.2024 r. - środa 17.00, 17.45, 18.30

- WAKACYJNE ZAJĘCIA NAUKI PŁYWANIA DLA DZIECI – grupa początkująca

(kurs 10 lekcji, zajęcia od poniedziałku do piątku) – 10 osób x 10 lekcji

W dniach 6 - 7.07.2024 r. obiekt był nieczynny: w tych dniach przeprowadzono niezbędne

prace, które wymagają wyłączenia obiektu z użytku:

- malowanie ścian w korytarzu basenu dużego
- mycie i dezynfekcja niecki basenowej basenu rekreacyjnego
- naprawa atrakcji basenu rekreacyjnego
- przegląd pomp obiegowych małego i dużego basenu
- czyszczenie i dezynfekcja rynien przelewowych małego i dużego basenu
- dezynfekcja atrakcji małego basenu
- przegląd i dezynfekcja baterii i wylewek w łazniach i szatniach
- przegląd i konserwacja pomp atrakcji jakuzzi i pompy obiegowej – konserwacja i dezynfekcja wanny jakuzzi
- przegląd i konserwacja zamków i zawiasów szafek basenowych

13.07.2024- Festyn Charytatywny dla Oskarka” - Park Jordanowski

24.08.2024 - FESTYN REKREACYJNO -SPORTOWY – PARK JORDANOWSKI
: Miasto Radlin, MOSiR Radlin, Stowarzyszenie Wspólny Radlin

- Sportowe gry i zabawy dla dzieci i młodzieży (upominki dla zwycięzców)
 - Turniej Badmintona (zapisy w dniu imprezy od godz. 16.00)
 - Animacje dla dzieci (malowanie twarzy, zjeżdżalnie, warkoczyki i inne atrakcje)
 - Fitness Dance dla dzieci i dorosłych
 - Porady dietetyka
 - Disco Piana Party
 - Zabawa z DJ
 - gastronomia, food trucki, wata cukrowa, lody, lemoniada

Ośrodek Gimnastyczny im L. Blanika („Sokolnia”):

Remont korytarzy, przygotowanie do remontu pomieszczeń Świetlicy Środowiskowej.

	Salka sportowa na piętrze: treningi grupy „Spartan Radlin” Sala gimnastyczna duża: treningi Klubu Gimnastycznego „Radlin” <u>Boisko - Orlik</u> - wakacyjne gry i zabawy sportowe dla dzieci, - zabawy z animatorem (gry w tenisa ziemnego, siatkówka, piłka nożna) <u>Boisko zielone (stadion)</u> bieżące zabiegi pielęgnacyjne murawy. Wszystkie prace zostały wykonane przez pracowników MOSiR BOISKO SZTUCZNA NAWIERZCHNIA: treningi klubu sportowego PARK JORDANOWSKI:, , bieżące koszenie boisk i terenu wokół boisk
Wrzesień	7.09.2024 – Festyn rekreacyjno-sportowy na Orliku przy ul. Mieleckiego – Sportowe gry i zabawy dla dzieci i młodzieży (upominki dla zwycięzców) – Turniej siatkówki – Animacje dla dzieci (malowanie twarzy, zjeżdżalnie, warkoczyki i inne atrakcje) – Disco Piana Party – Zabawa z DJ – Gastronomia 7-8.09.2024 – UKS „Trójka Radlin” Turniej Szermierczy Puchar Polski Juniorów Młodszych 14.09.2024 – Turniej Piłki Nożnej - Związek Zawodowy Górników w Polsce PGG KWK „Marcel” 22.09.2024 – Zawody „Hobby Horse” - sala sportowa MOSiR
Październik	12-13.10.2024 – XXV Międzynarodowy Turniej Szermierczy z okazji DEN oraz VIII Memoriał Bolesława Miki - UKS „Trójka Radlin” 15.10.2024 – Zawody pływackie - „Liga Szkół i Klubów Śląska rocznik 2013” - KS „Górnik Radlin” 26.10.2024 – Zawody w gimnastyce sportowej mężczyzn - Klub Gimnastyczny Radlin – Ośrodek Gimnastyczny im L. Blanika („Sokolnia”) 26.10.2024 - Turniej Piłki Siatkowej - ZZ KWK Marcel – sala sportowa MOSiR 27.10.2024 – Zawody w akrobatyce sportowej - Klub Gimnastyczny Radlin – Ośrodek Gimnastyczny im L. Blanika („Sokolnia”) 27.10.2024 - „Sportowa Ustawka” - trening UKS „RONIN” - sala sportowa MOSiR Mecze Siatkówki: I Ligi Śląskiej: 05.10.2024 r. - SK Górnik Radlin – Norwid Częstochowa 19.10.2024 r. - SK Górnik Radlin – KS Racobórz Mecze Siatkówki Juniorów: 01.10.2024 r. - SK Górnik Radlin – AT Jastrzębski Węgiel II

	11.10.2024 r. - SK Górnik Radlin – SiKReT Gliwice 15.10.2024 r. - SK Górnik Radlin – AT Jastrzębski Węgiel 29.10.2024 r. - SK Górnik Radlin – Klub Siatkarski Racibórz
Listopad	8.11.2024 – Zawody Pływackie „Finał Powiatu – Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkół Podstawowych” - ZSSA w Radlinie 10.11.2024 - Zawody „Hobby Horse” - organizator Sylwia Zawiślak - Morus 11.11.2024 - Turniej Tenisa Stołowego z okazji Święta Niepodległości 22.11.2024 – Obchody Święta „Barbórki”- PGG oddział KWK ROW S.A. Ruch Marcel 23.11.2024 – Rodzinny Miting Pływacki – KS „Górnik Radlin” KS CTS 30.11.2024 – Mikołajkowe Zawody Gimnastyczne – Gym-Fit Patas Mecze Siatkówki: I Ligi Śląskiej: 09.11.2024 r. - SK Górnik Radlin – BBTS Bielsko-Biała 16.11.2024 r. - SK Górnik Radlin – KS Volley Miasteczko Śl. 29.11.2024 r. - SK Górnik Radlin –AT Jastrzębski Węgiel Mecze Siatkówki Juniorów: 05.11.2024 r. - SK Górnik Radlin – TS Volley Rybnik 19.11.2024 r. - SK Górnik Radlin – Mecze Siatkówki Juniorów Młodszych: 07.11.2024 r. - SK Górnik Radlin – Talent Cieszyn 28.11.2024 r. - SK Górnik Radlin – MOSM Tychy
Grudzień	11.12.2024 – „Sportowy Mikołaj dla Przedszkolaków” - MOSiR Radlin 11.12.2024 - Mikołajkowe Zawody Pływackie – Zespół Szkolno-Sportowo-Artystyczny w Radlinie 14.12.2024 – Zawody Silesia Samurai – UKS RONIN 14-15.12.2024 – Jarmark Świąteczny – Plac Olimpijczyków 18.12.2024 – Noc 1000 Kopnięć – UKS RONIN Mecze Siatkówki: I Ligi Śląskiej: 21.12.2024 r. - SK Górnik Radlin – Volley Dąbrowa Górnicza Mecze Siatkówki Juniorów: 10.12.2024 r. - SK Górnik Radlin – Klub Siatkarski Racibórz Mecze Siatkówki Juniorów Młodszych: 19.12.2024 r. - SK Górnik Radlin – TS Volley Rybnik

Kluby, stowarzyszenia, szkoły i inne organizacje wspierane są w sferze zabezpieczenia, przygotowania technicznego, bazy sportowej w czasie organizowanych imprez, zawodów.

7.2. Dotacje dla organizacji pozarządowych w zakresie sportu

Oprócz działalności Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, który statutowo zajmuje się upowszechnianiem kultury fizycznej i rekreacji w Radlinie, Miasto Radlin corocznie wspiera

finansowo organizacje pozarządowe w dziedzinie „wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu”. W ten sposób, w drodze konkursowej do klubów sportowych i organizacji pozarządowych działających na niwie sportu trafiło w 2024 roku łącznie 538 500 zł.

W ramach przyznanych dotacji największe wsparcie otrzymał Siatkarski Klub Górnik Radlin na projekt „Siatkówka – sposób na życie” (119 000 zł). Kolejne wysokie dotacje trafiły do Klubu Gimnastycznego „Radlin” na projekt „Gimnastyka dla dzieci i młodzieży” (80 000 zł) oraz Towarzystwa Szermierzy „Górnik Radlin” na inicjatywę „Spróbuj z nami zawojować plansze szermiercze!” (70 000 zł). Klub Sportowy „Górnik - Radlin” uzyskał 76 000 zł na projekt „NOWA ERA GÓRNIKA” oraz 64 500 zł na „Trenuj z Górnikiem” (piłka nożna i pływanie). Uczniowski Klub Sportowy „Trójka Radlin” otrzymał 52 000 zł na szkolenie młodych sportowców, a UKS RONIN 32 000 zł na rozwój kickboxingu w Radlinie. Dofinansowanie w wysokości 16 000 zł uzyskała Akademia Sportowa Top Team na program „Wychowaj Mistrza!”, natomiast Stowarzyszenie Mażorettek FENIX Radlin otrzymało 13 000 zł na projekt „Roztańczony Radlin – kontynuacja”. Stowarzyszenie Wspólny Radlin otrzymało 6 000 zł na organizację „Wakacji na sportowo”, a Stowarzyszenie SPARTAN Radlin i Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Ziemi Wodzisławskiej po 5 000 zł odpowiednio na treningi kickboxingu oraz XXVIII Radliński Bieg Ekologiczny. Wsparcie finansowe tych inicjatyw świadczy o zaangażowaniu miasta w rozwój sportu i aktywizację mieszkańców.

8. Kultura i życie społeczne

Główne dwie instytucje kultury w mieście to Miejski Ośrodek Kultury i Miejska Biblioteka Publiczna

8.1. Miejski Ośrodek Kultury

Koncert Wielkanocny w wykonaniu Fundacji Eduarte

Miejski Ośrodek Kultury w Radlinie w 2024 roku zorganizował 59 koncertów, które łącznie zebrały ponad 17 tysięczną publiczność. Zorganizowano 15 wystaw dla 1650 uczestników, czy 3 festiwale i

przeeglądy artystyczne, które zgromadziły w sumie 800-osobową publikę. Szczegółowy wykaz wydarzeń oraz liczby uczestników prezentują się następująco:

Imprezy organizowane w Miejskim Ośrodku Kultury w Radlinie w roku 2024

Wyszczególnienie	liczba wydarzeń	liczba uczestników
seanse filmowe	8	628
wystawy	15	1650
festiwale i przeglądy artystyczne	3	800
koncerty	59	17881
prelekcje, spotkania, wykłady	7	420
imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	4	120
konkursy	3	3230
pokazy teatralne	9	2270
konferencje	1	280
interdyscyplinarne	6	1855
warsztaty	15	210
ogółem	130	29344

Grupy działające w Miejskim Ośrodku Kultury w Radlinie	Liczba grup	Liczba członków
teatralne	1	6
muzyczno-instrumentalne	3	43
wokalne, chóry	3	52
taneczne	2	95
interdyscyplinarne (Mażoretki)	1	90
plastyczne/techniczne/rękodzieło	7	103
ogółem	17	389

Kursy zorganizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Radlinie	Liczba kursów	Liczba uczestników
języków obcych	1	20
tańca	4	62
ogółem	5	82

Oprócz tego, mijający rok wprowadził sporo nowości w funkcjonowaniu placówki, m.in.:

- organizacja autorskiego, pierwszego w regionie eventu „Klockowisko” w całości poświęconego tematyce klocków;
- zmiana systemu identyfikacji wizualnej Ośrodka

Nowy logotyp, którym od 2024 roku posługuje się Ośrodek

- przeprowadzenie badania społecznego „Diagnoza potrzeb kulturalnych mieszkańców Radlina” i publikacja raportu (podsumowanie „Diagnozy” – poniżej) ;
- prace malarskie w pomieszczeniu kawiarenki MOK Radlin;
- uruchomienie sprzedaży za pośrednictwem portalu Biletyna.pl;
- uruchomienie portalu Strefa Zajęć;
- złożenie wniosków konkursowych w projektach grantowych m.in.: „Dom Kultury +”, Kulturalny Orlen”, „Krajowy Fundusz Szkoleniowy”;
- poszerzenie oferty o: wypożyczalnię strojów/kostiumów; organizację urodzin dla dzieci wraz z animacjami;
- zmiana strony Internetowej Miejskiego Ośrodka Kultury w Radlinie;
- zmiana formuły oferty podczas ferii zimowych i wakacji letnich;
- zmiana struktury organizacyjnej Ośrodka;
- obchody jubileuszu 60-cio lecia działalności Domu Kultury w Radlinie;
- uhonorowanie Miejskiego Ośrodka Kultury w Radlinie złotą odznaką „Zasłużony dla Województwa Śląskiego”;
- realizacja projektu „Edukacja. Młode Horyzonty” – seanse filmowe dla dzieci i młodzieży;
- udział Miejskiego Ośrodka Kultury w projektach: „Dzieciństwo bez przemocy” oraz „Projektowanie uniwersalne kultury”;

W 2023 roku działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Radlinie cieszyła się dużym zainteresowaniem, co potwierdza liczba **141 000** odsłon strony internetowej. W ramach działalności artystycznej uszyto **111** kostiumów oraz dokonano **29** przeróbek, wspierając tym samym liczne wydarzenia kulturalne. Sukcesy podopiecznych MOK Radlin przełożyły się na zdobycie **23** nagród w konkursach krajowych i międzynarodowych. Ośrodek aktywnie angażował się również w inicjatywy społeczno-edukacyjne, realizując trzy projekty tego typu oraz składając pięć wniosków w konkursach grantowych, co świadczy o dążeniu do dalszego rozwoju i pozyskiwania środków na działalność kulturalną.

Podsumowanie wniosków z przeprowadzonego badania o nazwie: „Diagnoza potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta Radlin”.

Badanie społeczne o nazwie „Diagnoza potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta Radlin” Miejski Ośrodek Kultury w Radlinie przeprowadził na przełomie 2024 i 2025 roku.

Głównym wnioskiem z badania jest fakt, że 39% naszych respondentów nie odwiedza radlińskiego MOK-u lub robi to co najwyżej raz w roku. 65% respondentów wybierając ofertę kulturalną, korzysta z oferty w innych miastach. Wśród wiodących powodów niekorzystania z oferty MOK Radlin wskazano:

- niedostosowanie oferty do zainteresowań;
- brak informacji o ofercie;
- brak czasu.

Rozwijając każdy z powyższych argumentów, inicjator badania, czyli MOK Radlin, uzyskał jasny przekaz, że mieszkańcy dysponują czasem wolnym przede wszystkim w weekendy, sprawnie korzystają z Internetu i to stąd w większości pozyskują informacje. W zakresie potrzeb jakie zajęcia, warsztaty, wydarzenia najbardziej spełniłyby oczekiwania mieszkańców Radlina, otrzymano wiele cennych wskazówek i propozycji. Istotnym wnioskiem jest fakt, że mieszkańcy potrzebują rozrywki: koncertów, występów kabaretowych, spektakli teatralnych. Zdecydowana większość respondentów (86%) wypowiedziało się, że kultura jest „ważnym elementem jakości życia mieszkańców miasta”.

8.2. Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna w Radlinie (ul. Orkana 5) w roku 2024 prowadziła działalność cały rok, a filia (ul. Reymonta) była nieczynna z powodu remontu budynku, w którym się znajduje. Biblioteka główna przy ul. Orkana czynna była dodatkowo w wybrane soboty (26 sobót w roku) przez 4 godziny. Otwarcie biblioteki w soboty uzależnione było od otrzymania dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

Księgozbiór biblioteki uzupełniany był w oparciu o katalogi nowości wydawniczych oraz sugestie czytelników. Zakupiono książki dla dzieci, dla młodzieży, dla dorosłych, literaturę piękną, fantastykę, kryminały, sensację, literaturę popularnonaukową, uzupełniono lektury szkolne oraz serie wydawnicze. W większości zakupiono książki drukowane, ale też audiobooki i książki z dużą czcionką. Wykorzystano w tym celu środki z dotacji organizatora oraz dotację MKiDN na realizację zadania w ramach NPRCz 2.0. Biblioteka otrzymała również dary książkowe od czytelników.

W minionym roku placówka wzięła udział w kolejnej edycji Programu Instytutu Książki „Mała Książka Wielki Człowiek” skierowanego do przedszkolaków (dzieci urodzonych w latach 2018-2021). Rozdano 47 wyprawek czytelniczych oraz 32 dyplomy małego czytelnika.

W roku 2023 biblioteka otrzymała dofinansowanie w wysokości 15000,00 zł z Fundacji ORLEN na realizację projektu „Biblioteka...lecznica duszy i ciała” w ramach programu „Moje miejsce na Ziemi”. Projekt skierowany był głównie do radlińskich seniorów. Część działań zrealizowano w roku 2023, a w roku 2024 miała miejsce kontynuacja projektu. W roku 2024 zorganizowano warsztaty z muzykoterapii, prelekcję na temat herbaty, sposobów parzenia herbaty, degustacji herbat pt. „O herbacie słów kilka”, spotkanie z fizjoterapeutą, spotkanie z zielarką pt. „Lecznicza moc ziół”, warsztaty florystyczne pt. „Kojąca moc roślin”, prelekcję na temat refleksologii stóp pt. „Jak sobie pomóc?”.

W okresie noworocznym miało miejsce kolędowanie oraz biblioteczny Dzień Kobiet, połączony ze spotkaniem autorskim z radlinianką Sylwią Strzelczak. Wyjątkowym gościem radlińskiej księżnicy była bratanica Czesława Miłosza, Joanna Miłosz- Piekarska. Zorganizowano spotkanie z ks. Adrianem Chojnackim, duszpasterzem młodzieży oraz z ks. Danielem Starzycznym w ramach Nocy Bibliotek pod hasłem „Moc bibliotek”. Lekturą Narodowego Czytania był „Kordian” Juliusza Słowackiego.

Wizyta Joanny Miłosz- Piekarskiej, bratanicy Czesława Miłosza, pisarki i poetki w radlińskiej bibliotece.

Biblioteka brała udział w Tygodniu Bibliotek pod hasłem „Biblioteka -miejsce na czasie” oraz w ogólnopolskiej akcji Cała Polska Czyta Dzieciom pod hasłem „Porozmawiajmy o książkach, Tygrysie”, połączonej z akcją #TataTeżCzyta2024 (dzieciom czytali mężczyźni – ojcowie (burmistrz, strażak, strażnik miejski, pszczelarz, myśliwy). Dla dzieci zorganizowano spotkanie autorskie z Aliną Przydatek, połączone z warsztatami „Kici Nici” pt. „Pszczele wesele”. Zorganizowano Noc z Andersenem dla najmłodszych oraz Noc w bibliotece dla uczestników projektu „Moja przyszłość w moich rękach”. Odbyły się lekcje biblioteczne dla dzieci, międzyszkolny finał konkursu „Mistrz Pięknego Czytania” dla uczniów kl. 7-8. Zorganizowano konkurs plastyczny pt. „Moja ulubiona postać z bajki”, warsztaty plastyczne z okazji Wielkanocy i Bożego Narodzenia oraz Dnia Matki. Najmłodszych zaproszono na Urodziny Kubusia Puchatka oraz na Światowy Dzień Pluszowego Misia.

W ubiegłym roku w bibliotece można było zobaczyć wystawy rękodzieła uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej z Ośrodka Św. Hiacynty i Franciszka z Wodzisławia Śl. oraz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej z Gorzyc, wystawę prac Mariety Kuczery-Rok oraz wystawę rysunków ks. Daniela Starzycznego. Przygotowano również wystawy tematyczne książek z okazji świąt typowych i nietypowych m.in. Dnia Kota, Dnia Psa, Dnia Ziemi, Dnia Pszczoły, Dnia Czekolady, Dnia Mózgu, Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich.

Od lat można skorzystać w bibliotece z bookcrossingu, czyli tzw. uwalniania książek. Na parterze biblioteki znajduje się stolik z różnymi książkami, które można zabrać, przeczytać, zostawić sobie lub przekazać dalej, można na ten stolik przynieść coś od siebie. Taka wymiana książek cieszy się dużym zainteresowaniem.

W grudniu 2024 roku biblioteka wzięła udział w świątecznej wymianie książek podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Radlinie.

Zestawienia tabelaryczne Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radlinie:

	2021	2022	2023	2024
Liczba czytelników	1475	1539	1496	1388
Liczba odwiedzin	16926	16358	16103	15857
Wypożyczenia na zewnątrz - książki	34872	36400	37620	35195
Wypożyczenia na zewnątrz - audiobooki	35	29	77	38
Udostępnienia książek na miejscu (czytelnia)	79	96	169	291
Udostępnienia czasopism na miejscu (czytelnia)	1448	1056	972	926
Liczba wydarzeń	89	89	109	59
Liczba uczestników wydarzeń	687	713	1086	1045
Liczba egzemplarzy książek zakupionych ze środków samorządu	883 za 21016,51 zł	878 za 20841,76 zł ³	715 za 19569,96 zł	717 za 19500,00 zł
Liczba egzemplarzy zakupionych z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	208 za 4912,21 zł	203 za 5250,00 zł	340 za 10051,94 zł	380 za 10086,15 zł ⁴
Dary książkowe – liczba egz i wartość	359 za 6717,23 zł	362 za 7092,28 zł	307 za 7378,66 zł	115 za 3131,19 zł
Zakup prasy (liczba tytułów i wartość)	32 za 6990,49 zł	32 za 5428,91 zł	7 za 2463,19 zł	7 za 2545,70 zł
Ubytki w zbiorach (liczba i wartość)	1913 za 22614,23 zł	254 za 1238,42 zł	0	124 za 940,43 zł

Miejska Biblioteka Publiczna w Radlinie obecna jest w mediach społecznościowych, na Facebooku i Instagramie. Placówka współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Radlinie, szkołami,

3 Dodatkowo zakupiono audiobooki w 2022 roku – 15 sztuk za 310,17 zł

4 Dodatkowo zakupiono audiobooki, w 2021 r 16 sztuk za 337,79 zł, w 2023 r. 21 sztuk za 448,06 zł i w 2024 r. 20 sztuk za 413,85 zł

przedszkolami, świetlicą środowiskową, stowarzyszeniami i innymi jednostkami organizacyjnymi Miasta Radlin oraz bibliotekami szkolnymi i publicznymi powiatu wodzisławskiego i nie tylko.

8.3. Dotacje dla organizacji pozarządowych w zakresie kultury

Oprócz działalności instytucji kultury w mieście, Miasto Radlin aktywnie wspiera rozwój kultury także przeznaczając środki dla organizacji pozarządowych, na „kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”. W 2024 roku przeznaczono na ten cel łącznie 120 000 zł w ramach konkursowych dotacji. Największe wsparcie otrzymała Fundacja Eduarte na organizację „Radlińskiego Koncertu Wielkanocnego 2.0” (31 000 zł). Znaczące dofinansowanie uzyskało Stowarzyszenie „Radlińska Przystań” na projekt „Polegaj na sobie” (22 000 zł), a także Radlińskie Towarzystwo Kulturalne na wydarzenie „Bydom tacy dobrzy i przijdą zaś” (16 000 zł) oraz organizację Radlińskich Dni Kultury (12 000 zł). Wsparcie w wysokości 9 300 zł otrzymało Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych na inicjatywę „Aktywność nie przechodzi na emeryturę”, natomiast Stowarzyszenie Zielona Wyspa uzyskało 8 000 zł na projekt „Ślonsko Ferajna”. Na IV amatorski przegląd muzykujących i śpiewających mieszkańców, organizowany przez Stowarzyszenie Śpiewacze Chór Mieszany im. Juliusza Słowackiego, przeznaczono 6 000 zł. Mniejsze dotacje trafiły także do Stowarzyszenia „Radlińska Przystań” na „Jubileusz Koncertu Jak oni tańczą” (5 000 zł) oraz do Stowarzyszenia Wspólny Radlin na inicjatywę „Chodźmy w plener!” (3 000 zł). Przyznane środki pozwolą na organizację wydarzeń muzycznych, teatralnych oraz edukacyjnych, przyczyniając się do wzbogacenia oferty kulturalnej miasta i integracji jego mieszkańców.

9. Bezpieczeństwo

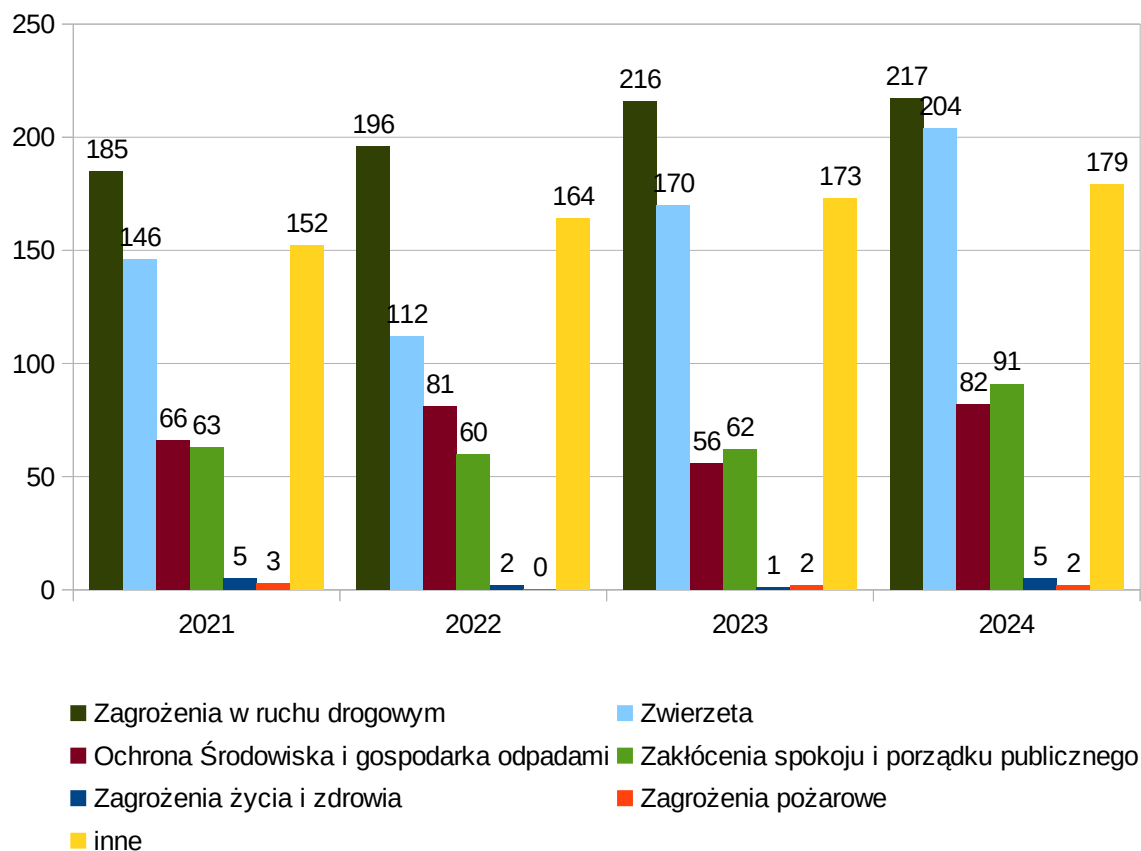
9.1. Straż Miejska w Radlinie

W roku 2024 Straż Miejska w Radlinie przeprowadziła 1506 interwencji, w tym 780 interwencji było reakcjami na zgłoszenia mieszkańców.

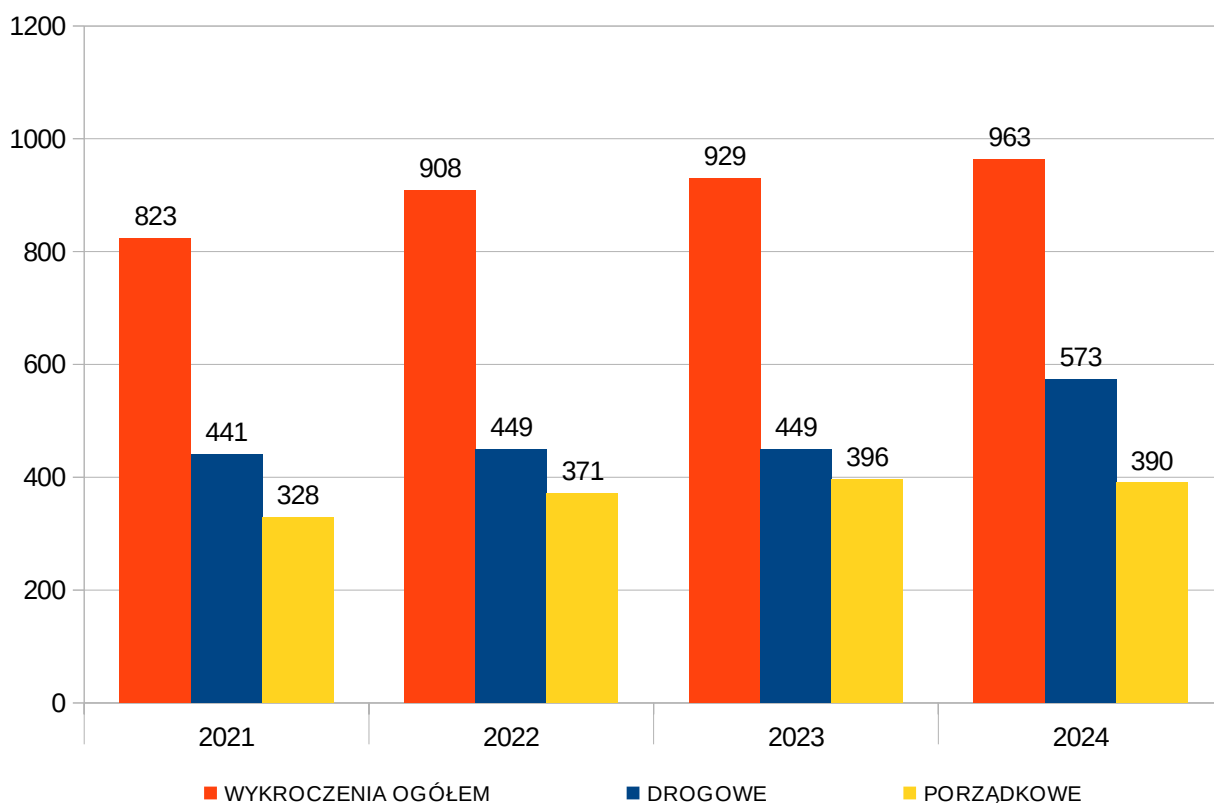
Przyczyny zgłoszeń były następujące:

L.p		2021	2022	2023	2024
1	Zagrożenia w ruchu drogowym	185	196	216	217
2	Zwierzęta	146	112	170	204
3	Ochrona środowiska i gospodarka odpadami	66	81	56	82
4	Zakłócenia spokoju i porządku publicznego	63	60	62	91
5	Zagrożenia życia i zdrowia	5	2	1	5
6	Zagrożenia pożarowe	3	0	2	21

7	inne	152	165	173	179
	Razem	620	615	680	780

W wyniku podjętych interwencji oraz otrzymanych zawiadomień o popełnionych wykroczeniach nałożono 198 mandatów karnych na łączną kwotę 20810 zł., wobec 10 sprawców wykroczeń skierowano wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim oraz zastosowano 720 środków oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia.

Przeprowadzono również 19 interwencji w stosunku do osób znajdujących się po wpływie alkoholu, które swoim zachowaniem stwarzały zagrożenie dla swojego życia i zdrowia. Interwencje te kończyły się odwiezieniem takiej osoby do miejsca zamieszkania, do izby wytrzeźwień w Chorzowie bądź wezwaniem na miejsce Zespołu Ratownictwa Medycznego.

W 55 przypadkach interwencje dotyczące zwierząt skutkowały ich przekazaniem do schroniska, lekarza weterynarii bądź pogotowia leśnego.

Strażnicy miejscy przeprowadzili 177 kontroli posesji na podstawie art. 379 ustawy prawo ochrony środowiska sprawdzając czy instalacja grzewcza spełnia wymagania określone w przepisach uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego.

W 2024 roku w celu ograniczenia kradzieży rowerów Straż Miejska kontynuowała znakowanie jednośladów. Została po raz kolejny powtórzona akcja „Czysty Radlin” mająca na celu podniesienie świadomości mieszkańców co do praw i obowiązków właścicieli czworonogów.

W okresie wolnym od zajęć szkolnych przeprowadzono akcję „Bezpieczne wakacje 2024” oraz „Bezpieczne ferie 2024”. Straż Miejska brała także czynny udział w zabezpieczaniu wielu imprez i wydarzeń na terenie miasta takich jak: Bieg Ekologiczny, procesja Bożego Ciała, festyny, odpusty parafialne, Dożynki, Święto Niepodległości, „Akcja Znicz”.

Funkcjonariusze czuwali także nad bezpieczeństwem mieszkańców wykorzystując monitoring miejski, w skład którego wchodzi 29 kamer.

9.2. Plan Działania Priorytetowego radlińskiej policji

Komisariat Policji w Radlinie, wzorem lat ubiegłych na podstawie Planu Działania Priorytetowego sporządzonego przez dzielnicowych, diagnozował w 2024 roku zagrożenia na terenie miasta. W toku działań wyodrębniono trzy rejony wymagające szczególnej aktywności profilaktycznej i prewencyjnej:

- rejon nr I „Głóżyń” – ul. Rymera i przyległe (niszczenie i rozjeżdżanie prywatnych gruntów motocyklami i quadami).
- rejon nr II „Marcel” – „deptak”, ul. Mielęckiego przy skate parku i placu zabaw „Szluchta”. (zakłócanie spokoju i porządku publicznego w godzinach wieczornych i nocnych).
- rejon nr III „Biertułtowy” – ul. Kwiatowa, park (niszczenie mienia w postaci elementów placu zabaw, znajdującego się na terenie parku). Czynności związane z przywróceniem porządku publicznego, odbywały się poprzez kontrole tych miejsc oraz doprowadzenie do zaprzestania popełniania czynów zabronionych i niszczenia mienia.

9.3. Ochotnicze Straże Pożarne

Na terenie Radlina działają dwie jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych – Biertułtowy i Głóżyń. Jednostki należą do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. Ponadto na terenie miasta działa Zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna Koksowni Radlin, której specyfika działalności ściśle związana jest z funkcjonowaniem zakładu pracy przy którym się znajduje.

W roku 2023 w ramach utrzymania gotowości bojowej jednostek OSP Biertułtowy i OSP Głóżyń otrzymały z budżetu miasta dotacje m.in. na zakup sprzętu i umundurowania, wykonanie systematycznych oraz obowiązkowych badań lekarskich członków OSP, utrzymanie sprzętu i zatrudnienie palacza w OSP Głóżyń.

Radlińskie straże dysponują następującymi zasobami:

OSP Głóżyń:

- samochód średni ratowniczo-gaśniczy marki Volvo rocznik 2018,
- lekki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Ford Transit rocznik 2005,
- liczba wszystkich członków straży: 40
- liczba członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej: 2

OSP Biertułtowy:

- samochód średni ratowniczo-gaśniczy marki Renault rocznik 2019,
- lekki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Peugeot rocznik 2007,
- samochód ratowniczo-rozpoznawczy marki Nissan Terrano rocznik 2003,
- liczba wszystkich członków straży: 58
- liczba członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej: 16

Liczba interwencji jednostek w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
OSP Biertułtowy	65	53	74	46	100
OSP Głożyny	82	81	74	39	79

W powyższej tabeli uwzględniono wyjazdy do pożarów, miejscowych zagrożeń, zabezpieczeń rejonu i fałszywych alarmów.

Finansowanie jednostek.

Zgodnie z ustawą o Ochotniczych Strażach Pożarnych jednostki są finansowane m.in. z budżetu Miasta Radlin, w ramach tzw. utrzymania gotowości bojowej. Zakres finansowania dotyczy m.in. zakupu sprzętu i wyposażenia jednostki, umundurowania, utrzymania w gotowości pojazdów i sprzętu mechanicznego, w tym.: kontrole techniczne, przeglądy, zakup paliwa, ubezpieczenia, zakupu energii, opału, wody itd. Ustawa o ochotniczych Strażach Pożarnych wymaga zawarcia umów pomiędzy miastem, a jednostkami, które precyzują obowiązki stron w zakresie wzajemnego współdziałania. Umowy takie zostały zawarte w marcu 2022 r. Finansowanie jednostek ze środków miasta nie jest jedynym źródłem ich dochodu. Inne źródła to: zbiórki publiczne, 1,5% podatku od osób fizycznych, środki z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, darowizny, środki z Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środki z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

9.4. Oświetlenie uliczne

W ramach poprawy bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców Radlina w 2024 roku zrealizowano dwa zadania związane z oświetleniem miejskim.

Pierwsze zadanie obejmowało montaż oświetlenia przejść dla pieszych na drogach gminnych i powiatowych. Nowe punkty świetlne pojawiły się na ul. Mariackiej – w pobliżu przejść dla pieszych w rejonie skrzyżowania z ul. Przyjaźni oraz Miasteczku Ruchu Drogowego, a także na ul. Rymera – przy Urzędzie Miasta i skrzyżowaniu Rymera – Rogozina - Kostki-Napierskiego. Dzięki tej inwestycji zwiększono widoczność przechodniów po zmroku, co znacząco wpłynie na bezpieczeństwo w tych rejonach. Koszt realizacji wyniósł 111 479,96 zł.

Drugie zadanie polegało na budowie nowego oświetlenia ulicznego przy ul. Dworcowej, ul. Narutowicza oraz ul. Główniejskiej. Nowoczesne systemy oświetleniowe poprawiają widoczność i bezpieczeństwo zarówno kierowców, jak i pieszych. Całkowity koszt tej inwestycji to 88 074,38 zł.

10. Wsparcie dla mieszkańców

10.1. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Wsparcie dla mieszkańców i ich rodzin w różnych sytuacjach, realizowane jest głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w którym działa również Centrum Usług Społecznych. Celem ośrodka jest pomaganie mieszkańcom w rozwiązywaniu problemów, budowanie dobrych relacji w rodzinie i odnalezienie się w różnych rolach społecznych.

Ośrodek działa dwutorowo:

- pomoc rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb i tworzenie warunków do rozwoju;
- zapobieganie problemom, zanim się pojawią.

Ośrodek oferuje systemowe wsparcie, które ma na celu pomóc rodzinie na każdym etapie życia, m.in. dzieciom i młodzieży, osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Całość działań opiera się na „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radlin na lata 2021-2027”.

Pomoc żywnościowa

Jednym z zadań Ośrodka jest wsparcie i udzielanie pomocy finansowej. Pomoc ta realizowana jest w trzech głównych obszarach, przedstawionych na poniższej grafice:

Wsparcie finansowe

RODZINY Z DZIEĆMI

świadczenia rodzinne
fundusz alimentacyjny
świadczenia wychowawcze
stypendia

DODATKI DLA MIESZKAŃCÓW

węglowy
osłonowy
inne źródła
elektryczny/gazowy
energetyczny
mieszkaniowy

WSPARCIE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

zasiłki stałe
okresowe
celowe
świadczenia pieniężne

W 2024 roku kontynuowano działania mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców, koncentrując się na dwóch głównych obszarach tj. wsparciu rodzin oraz pomocy osobom niesamodzielnym.

Wsparcie rodzin:

- **Pomoc niefinansowa:**

- Współpraca z rodzinami - indywidualne podejście i dostosowanie metody do ich potrzeb.
- Wsparcie socjalne, rodzinne, psychologiczne oraz poradnictwo rodzinne.
- Szczególna uwaga poświęcona rodzinom z trudnościami w opiece i wychowaniu dzieci – trzech asystentów rodziny objęło wsparciem 47 rodzin, pomagając im w codziennych wyzwaniach.
- Pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej (609 313 zł).

Wsparcie osób niesamodzielnym:

- **Program "Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością":**

- 22 asystentów pracowało z 32 osobami z niepełnosprawnościami, pomagając im w codziennych czynnościach.
- Na realizację programu przeznaczono 594 967 zł.

- **Program "Opieka wytchnieniowa":**

- Program ten skierowany jest do opiekunów osób z niepełnosprawnościami, którzy potrzebują czasowego wsparcia.

- Umożliwia on opiekunom odpoczynek i regenerację sił poprzez zapewnienie doraźnej opieki nad ich podopiecznymi.
- W 2024 roku na realizację programu przeznaczono 95 710 zł i zrealizowano 1 920 godzin wsparcia.

Prócz ww. programów wsparcie niefinansowane społeczności lokalnej realizowano m.in. poprzez:

W 2024 roku Radlin podjął szereg działań mających na celu wzmocnienie ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Kluczowym wydarzeniem była konferencja „ChrońMY Dzieci”, która odbyła się 18 stycznia w Miejskim Ośrodku Kultury w Radlinie.

Konferencja „ChrońMY Dzieci”:

- Konferencja została zorganizowana w odpowiedzi na tragiczne wydarzenia z 2023 roku (śmierć Kamilka z Częstochowy) dotyczące przemocy wobec dzieci.
- Honorowy patronat nad wydarzeniem objęła Rzeczniczka Praw Dziecka, Monika Horna-Cieślak.
- W trakcie konferencji eksperci omawiali:
 - Nowe przepisy prawne dotyczące ochrony dzieci.
 - Zagadnienia cyberprzemocy i zagrożenia w przestrzeni wirtualnej.
 - Psychologiczne aspekty pomocy dzieciom pokrzywdzonym.
 - Nowe standardy ochrony małoletnich.
- Wydarzenie miało na celu podniesienie świadomości na temat problemu krzywdzenia dzieci oraz promowanie skutecznych metod ochrony.

Konferencja ChrońMY Dzieci

Radlin jako jedno z pierwszych miast w Polsce wpisał ochronę dzieci do miejskich dokumentów związanych z przeciwdziałaniem przemocy już na początku 2023 r. W trakcie całego roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej kontynuował działania edukacyjne i szkoleniowe skierowane do wszystkich podmiotów mających budować bezpieczne środowisko dzieci i młodzieży, zarówno w Radlinie, jak i w innych gminach.

W najbliższych latach miasto skupi się na pomocy osobom, które potrzebują wsparcia w codziennym życiu, takim jak osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy i osoby samotne. Ponieważ w naszej społeczności jest coraz więcej osób starszych, Ośrodek będzie musiał skupić się na współpracy z różnymi partnerami, aby stworzyć system wsparcia, który odpowie na ich potrzeby. Ten system powinien obejmować pomoc w domach seniorów, oferować usługi społeczne oraz zapewniać dostęp do miejsc z całodobową opieką.

Szczegółowe informacje o działaniach w zakresie pomocy społecznej i wsparcia rodzin można znaleźć na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie (www.ops.radlin.pl) oraz w mediach społecznościowych.

10.2. Pomoc finansowa na inwestycje ekologiczne

Dofinansowanie w ramach rządowego programu „Czyste Powietrze”

Ze względu na bardzo duże zainteresowanie rządowym programem „Czyste Powietrze”, na terenie miasta działa gminny punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze” w Radlinie w budynku „C” Urzędu Miasta.

Punkt działa na podstawie porozumienia z WFOŚiGW w Katowicach. W ramach punktu udzielana jest pomoc beneficjentom programu.

Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie z terenu Miasta Radlina w 2024 r. wyniosła 125. Natomiast liczba rozliczonych wniosków wyniosła 149.

Od 28 listopada 2024 r. wstrzymano przyjmowanie nowych wniosków do programu. Trwała jednak obsługa już złożonych oraz wypłata dotacji.

Program LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”

„Śląskie. Przywracamy błękit” to największy w Europie projekt ochrony powietrza. Projekt realizowany jest w okresie od 1.01.2022 r. do 31.12.2027 r. Bierze w nim udział 89 partnerów.

Projekt jest współfinansowany z Programu LIFE UE – programu działań na rzecz środowiska i klimatu oraz NFOŚiGW.

Od 1.04.2022 roku w Miasto Radlin w ramach projektu zatrudnia ekodoradcę, który służy swoją wiedzą, wspomaga mieszkańców Miasta w pozyskiwaniu środków na wymianę źródeł ciepła oraz prowadzi działania edukacyjne w placówkach oświatowych na terenie Miasta Radlina.

Program „Ciepłe Mieszkanie”

W 2024 r. Miasto Radlin złożyło wniosek o dofinansowanie projektu w ramach II edycji programu „Ciepłe Mieszkanie”.

Miasto zawarło z WFOŚiGW umowę o dofinansowanie w ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie” na kwotę 693 300,00 zł dla 30 beneficjentów końcowych. Program jest skierowany do mieszkańców lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych na terenie Miasta Radlin. Mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła wraz z możliwością wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

Program przewiduje trzy poziomy dofinansowania, zależne od dochodu Beneficjenta. W 2024 r. rozliczono 8 wniosków na łączną kwotę 115 424,4 zł.

10.3. Wsparcie dla uczniów – stypendia

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Radlinie uczniowie radlińskich szkół podstawowych mogą otrzymać stypendia naukowe.

Stypendium przyznawane jest uczniom klas VIII za osiągnięcia w I oraz II semestrze nauki.

Warunki otrzymania stypendium:

- a) średnia z ocen: minimum 5,2 z obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- b) wzorowa ocena z zachowania;
- c) brak nieusprawiedliwionych nieobecności na zajęciach edukacyjnych.

Stypendia dla uczniów								
	2021		2022		2023		2024	
	czerwiec	wrzesień	czerwiec	wrzesień	czerwiec	wrzesień	czerwiec	wrzesień
SP 1	2	4	6	7	4	4	-	-
SSP 2	11	14	11	17	3	12	5	6
SP 3	7	7	14	15	14	15	2	1
SP 4	6	7	2	7	3	3	0	1
Razem	26	32	33	46	24	34	7	8

11. Skąd miasto ma pieniądze i na co je wydaje?

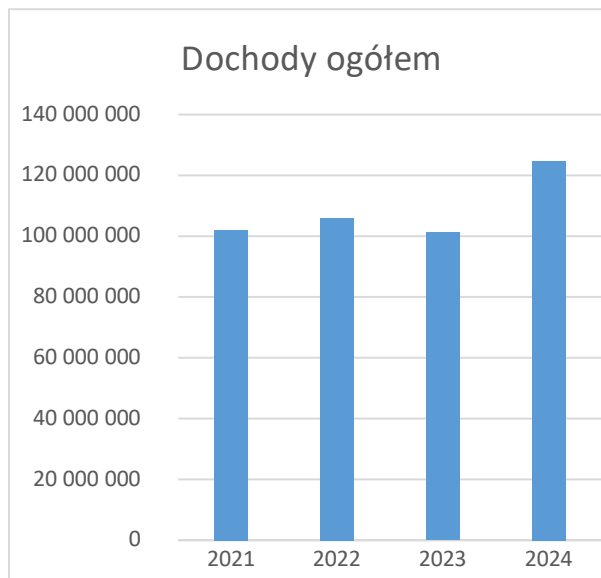
11.1. Budżet miejski i sytuacja finansów Radlina

11.1.1. Realizacja dochodów

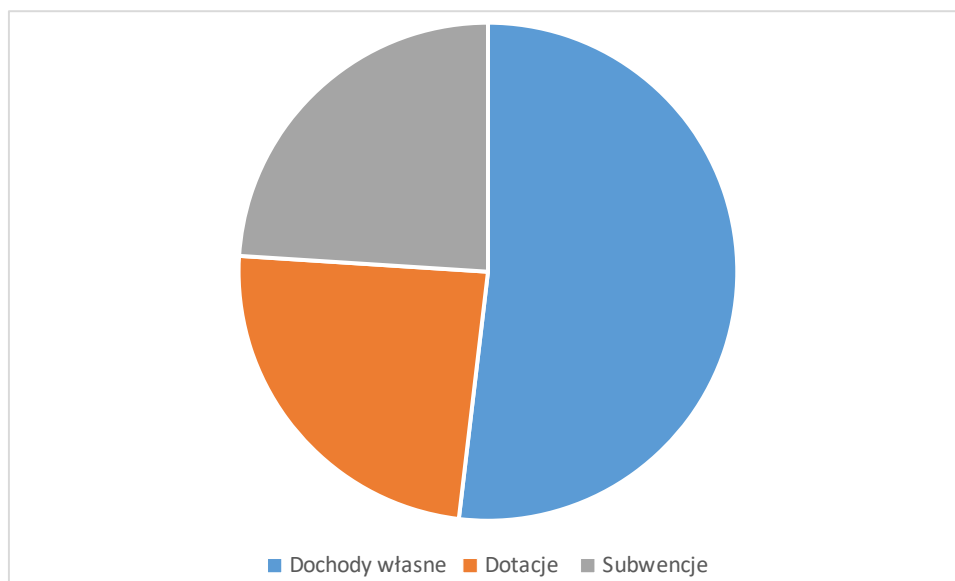
Wykonanie planowanych dochodów budżetu Miasta Radlin w 2024 roku wyniosło 124 715 285,81 zł co stanowi 96,31% planu rocznego w kwocie 129 490 580,94 zł. Realizacja dochodów w roku 2024 w porównaniu z latami 2021-2023 ma tendencję wzrostową.

L.P.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk. (4:3)
1	2	3	4	5
	Dochody ogółem	129 490 580,94 zł	124 715 285,81 zł	96,31%
	w tym			
	Dochody bieżące	113 547 429,14 zł	109 546 233,36 zł	96,48%
	Dochody majątkowe	15 943 151,80 zł	15 169 052,45 zł	95,14%
I	Dochody własne	68 328 031,99 zł	64 682 681,15 zł	94,66%
	w tym			
1	Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	26 832 150,00 zł	26 832 150,00 zł	100,00%
	w tym			
a	Podatek dochodowy od osób fizycznych	24 407 118,00 zł	24 407 118,00 zł	100,00%
b	Podatek dochodowy od osób prawnych	2 425 032,00 zł	2 425 032,00 zł	100,00%
2	Pozostałe dochody własne	41 495 881,99 zł	37 850 531,15 zł	91,22%
II	Dotacje	31 249 854,95 zł	30 119 910,66 zł	96,38%
	w tym			
	na inwestycje	15 433 833,01 zł	14 920 252,37 zł	96,67%
III	Subwencje	29 912 694,00 zł	29 912 694,00 zł	100,00%
	w tym			
	Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	28 851 964,00 zł	28 851 964,00 zł	100,00%
	Część rozwojowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	1 060 730,00 zł	1 060 730,00 zł	100,00%

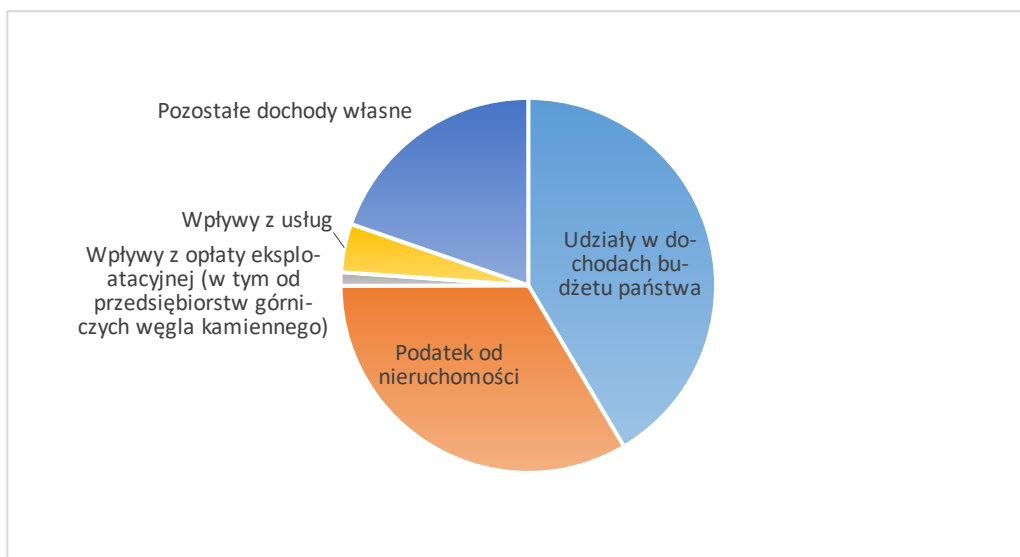
Tendencję kształtowania się dochodów budżetowych w latach 2021-2024 prezentuje poniższy wykres.

Strukturę zrealizowanych dochodów, czyli ich procentowy udział w kwocie dochodów ogółem prezentuje poniższy diagram. Dochody własne stanowią 51,86% ogółu dochodów, Dotacje 24,15%, natomiast subwencje 23,99%.

Największy udział w wykonaniu dochodów budżetowych w roku 2024 podobnie jak w latach wcześniejszych miały dochody własne. Składają się na nie dwa podstawowe źródła tj. udziały w dochodach budżetu państwa czyli PIT i CIT oraz podatek od nieruchomości co obrazuje poniższy diagram.

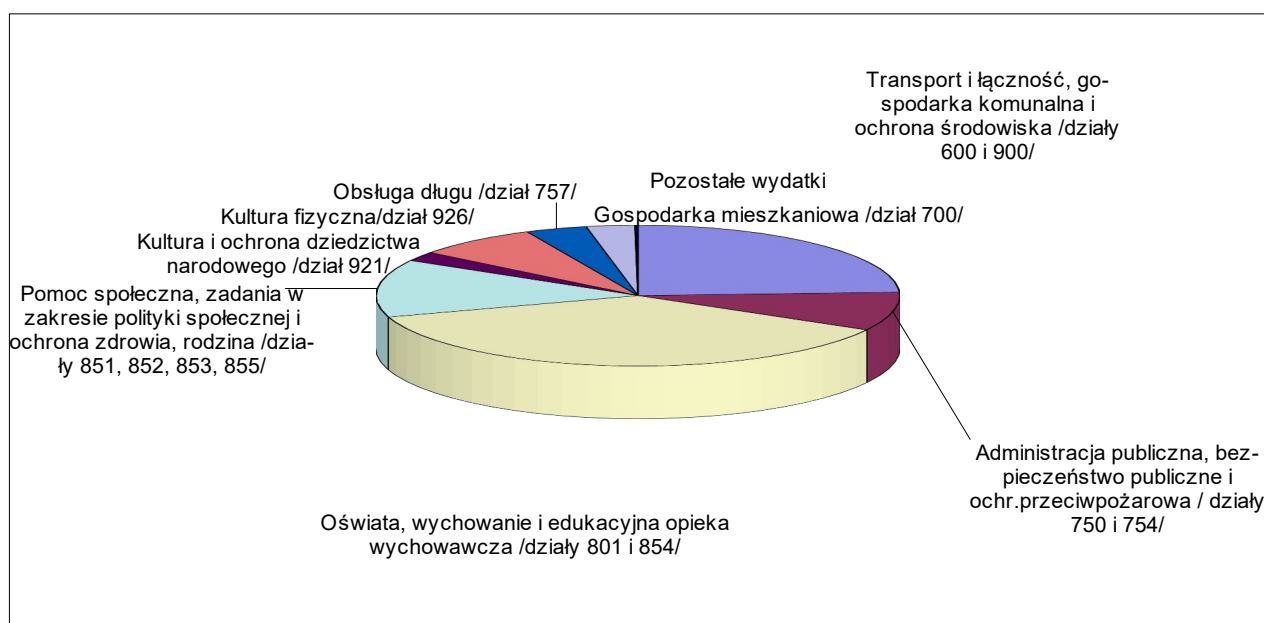
11.1.2. Wykonanie wydatków

Wykonanie planowanych wydatków budżetu Miasta Radlin w 2024 r. wyniosło 133 319 750,78 zł co stanowi 95,08% planu rocznego w kwocie 140 225 446,80 zł. Z tego wydatki bieżące wyniosły 115 153 997,53 zł natomiast wydatki majątkowe 18 165 753,25 zł. Największy udział po stronie wydatkowej budżetu mają oświata i wychowanie oraz transport i łączność gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Wykonanie wydatków i strukturę prezentują poniższe tabele.

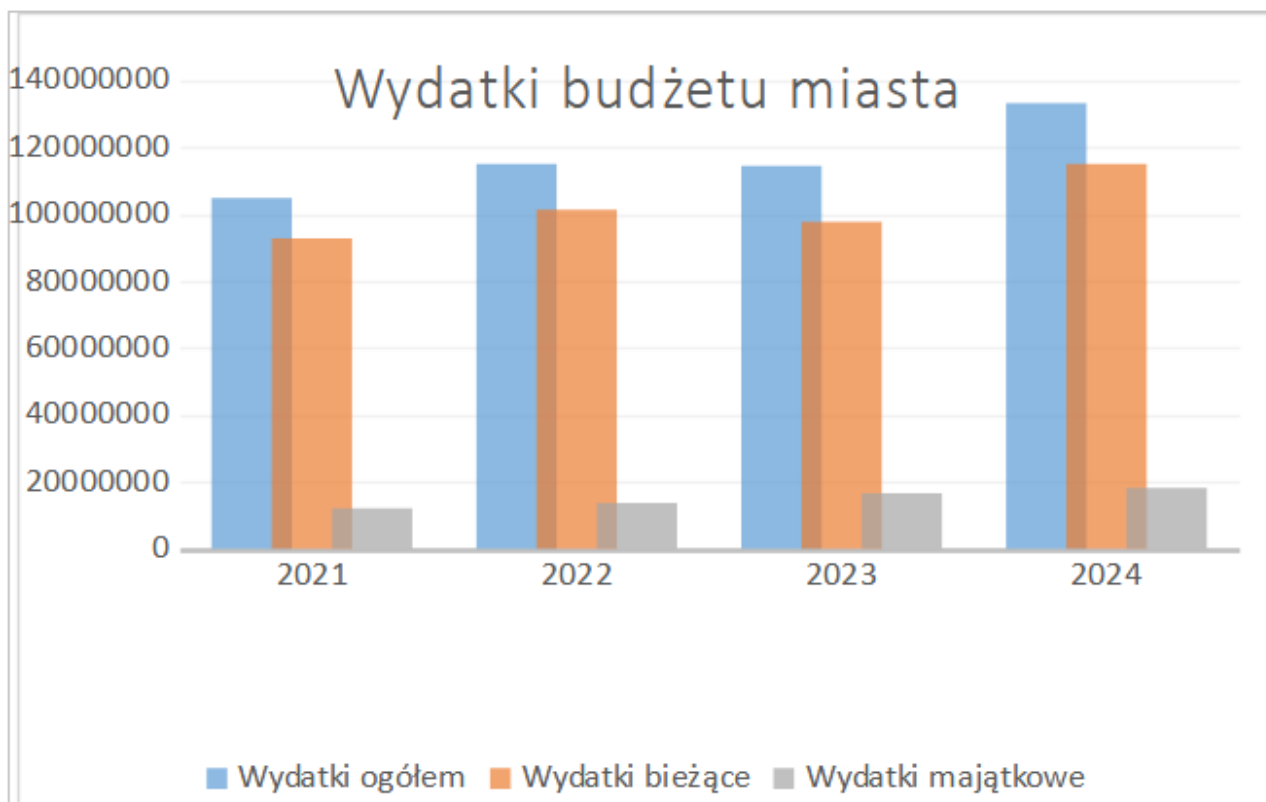
L.P.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania (4:3)
1	2	3	4	5
	Wydatki ogółem	140 225 446,80 zł	133 319 750,78 zł	95,08%
1	Wydatki bieżące	120 369 870,96 zł	115 153 997,53 zł	95,67%
	w tym			
a	rezerwa	302 396,53 zł	-----	
b	obsługa długu (dz.757)	5 100 000,00 zł	5 045 574,80 zł	98,93%
2	Wydatki majątkowe	19 855 575,84 zł	18 165 753,25 zł	91,49%

L.P.	Wyszczególnienie	Wykonanie	Struktura wykonania wydatków w %
1	2	3	4
1	Transport i łączność, gospodarka komunalna i ochrona środowiska /działy 600 i 900/	32 294 276,06 zł	24,22%
2	Administracja publiczna, bezpieczeństwo publiczne i ochr.przeciwpożarowa / działy 750 i 754/	11 819 243,91 zł	8,87%
3	Oświata, wychowanie i edukacyjna opieka	49 279 256,42 zł	36,96%

	wychowawcza /działy 801 i 854/		
4	Pomoc społeczna, zadania w zakresie polityki społecznej i ochrona zdrowia, rodzina /działy 851, 852, 853, 855/	17 622 460,51 zł	13,22%
5	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego /dział 921/	2 914 254,28 zł	2,19%
6	Kultura fizyczna/dział 926/	10 105 871,43 zł	7,58%
7	Obsługa długu /dział 757/	5 045 574,80 zł	3,78%
8	Gospodarka mieszkaniowa /dział 700/	4 008 137,23 zł	3,01%
9	Pozostałe wydatki	230 676,14 zł	0,17%
Wydatki ogółem		133 319 750,78 zł	100,00%

Wydatki w porównaniu z latami poprzednimi mają tendencję wzrostową co pokazuje poniższy diagram.

11.1.3. Wynik finansowy.

W 2024 r. zrealizowane dochody budżetowe wyniosły 124.715.285,81 zł, natomiast wydatki wyniosły 133.319.750,78 zł. Realizacja budżetu zamknęła się deficytem w kwocie - 8.604.464,97 zł. wobec planowanego deficytu w kwocie -10.734.865,86 zł.

W 2024 r. wyemitowano obligacje na kwotę 13.063.000,00 zł. Wykupiono obligacje na kwotę 2.420.000,00 zł. Łączne zadłużenie na koniec 2024 r. z tytułu emisji obligacji i kredytu wyniosło 74.663.000,00 zł. Nie odnotowano zobowiązań wymagalnych. Całkowite zadłużenie gminy wg stanu na koniec 2024 r. zostanie spłacone do końca 2039 r.

Szczegółowe informacje z wykonania budżetu za rok 2024 zawarto w sprawozdaniu opisowym z wykonania budżetu przyjętym Zarządzeniem Nr S.0050.0059.2025 Burmistrza Radlina z dnia 31 marca 2025 r.

11.2. Fundusze Zewnętrzne

Radlin aktywnie pozyskuje fundusze zewnętrzne, które wspierają rozwój miasta w takich obszarach jak odnawialne źródła energii, cyfryzacja, edukacja i kultura. Fundusze pochodzą z Unii Europejskiej oraz krajowych instytucji, umożliwiając realizację ważnych projektów, m.in. w ramach Klastra Energii Ziemi Wodzisławskiej.

Projekty, które otrzymały dofinansowanie w 2024 roku

Tytuł	Dofinansowanie	Wartość całkowita	Źródło finansowania
Radlin - miasto talentów	2 141 657.63	2 254 376.46	Fundusze Europejskie dla Śląskiego
Radlińskie zielone serce	2 131 820.55	2 368 689.50	Fundusze Europejskie dla Śląskiego
Realizacja przedsięwzięcia w ramach Klastra Energii Ziemi Wodzisławskiej	939 438,24	1 457 840,00	Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Zielona strefa aktywności w Radlinie	233 247,32	332 903,45	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiskowa i Gospodarki Wodnej
Cyberbezpieczny Samorząd	636 272,01	691 600,01	Fundusze Europejskie Rozwój Cyfrowy

Projekty złożone w 2024 roku, w trakcie oceny (na moment sporządzania Raportu)

Tytuł	Dofinansowanie	Wartość całkowita	Źródło finansowania
Cyfrowe usługi dla mieszkańców Radlina	289 926.97	425 691.60	Fundusze Europejskie dla Śląskiego
Radlińskie przedszkolaki to bystrzaki!	741 284.10	823 649.00	Fundusze Europejskie dla Śląskiego
Zdrowie w służbie miastu - projekt wspierania zdrowia pracowników Urzędu Miasta Radlin	207 081.25	243 625.00	Fundusze Europejskie dla Śląskiego
Renowacja pomnika ofiar szybu Reden w Radlinie	80 000,00	100 000,00	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
OZE w budynkach użyteczności publicznej	2 560 412.51	3 012 250.01	Fundusze Europejskie dla Śląskiego

Klaster Energii Ziemi Wodzisławskiej

Klaster Energii Ziemi Wodzisławskiej to porozumienie ośmiu gmin z powiatu wodzisławskiego (Rydułtowy, Radlin, Marklowice, Pszów, Mszana, Godów, Gorzyce, Lubomia) oraz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Wodzisławiu Śląskim. Klaster ma na celu zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego poprzez wspólne inwestycje, integrację

społeczności gminnych oraz wsparcie przedsiębiorców w stabilizacji źródeł zasilania i edukację mieszkańców. W jego ramach działa także jedna spółdzielnia energetyczna. Liderem klastra jest Radlin.

Formuła klastra pozwala na elastyczne dopasowanie modeli biznesowych i form prawnych działalności, umożliwiając członkom zachowanie dotychczasowej działalności, jednocześnie generując korzyści dla lokalnej społeczności. Klastrer może działać w wielu obszarach, takich jak:

- Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła z paliw konwencjonalnych (w tym kogeneracja)
- Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła z OZE
- Produkcja paliw gazowych i płynnych
- Dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i paliw
- Sprzedaż energii i paliw odbiorcom końcowym
- Wytwarzanie, dystrybucja i sprzedaż chłodu
- Magazynowanie energii i jej nośników
- Zagospodarowanie odpadów rolniczych, bytowych i leśnych
- Wykorzystanie potencjału energetycznego lokalnych cieków wodnych.

W minionych latach klastrer rozpoczął proces aplikowania o środki w ramach Krajowego Planu Odbudowy, dla działań takich jak:

- Rozwój istniejących klastrów energii,
- Rozwój istniejących spółdzielni energetycznych,
- Rozwój nowych społeczności energetycznych.

Wsparcie obejmuje m.in. opracowanie modelu biznesowego, analizy lokalnych zasobów energetycznych, przygotowanie dokumentacji technicznej i finansowej, a także zatrudnienie odpowiedniego personelu. Projekt, który uzyskał dofinansowanie, będzie realizowany przez miasto Radlin, gminy Lubomia, Marklowice oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji.

12. Inne obszary

12.1. Realizacja Strategii Zrównoważonego Rozwoju

„Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin do roku 2030” to dokument planistyczny, który porządkuje wiedzę o mieście, wyznacza długofalowe kierunki jego rozwoju oraz tworzy podstawę dla inicjowania partnerskich działań na rzecz rozwoju lokalnego.

Misja miasta zawarta w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin brzmi: „Radlin miasto partycypacji”. Podstawowe tezy strategii to:

- samorząd lokalny, wsłuchujący się w potrzeby i idee mieszkańców;
- miasto rozwijające się w oparciu o pomysły i aktywność swoich mieszkańców, wspierające inicjatywy społeczne, umożliwiające mieszkańcom udział w lokalnych procesach decyzyjnych, w którym prężnie działają organizacje pozarządowe a mieszkańcy podejmują działania na rzecz rewitalizacji, kultury, edukacji, sportu i rekreacji;
- działania władz samorządowych ukierunkowane na rzecz poszerzania przestrzeni dla rozwoju indywidualnego i rodzinnego;
- przygotowanie samorządu na przeprowadzenie strategicznych zmian ekonomicznych i społecznych oraz realizujących ewolucyjny proces sprawiedliwej transformacji;
- działalność społeczna jako impuls rozwoju nowych funkcji gospodarczych;
- kameralność, spokój, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój oraz dobre relacje członków społeczności lokalnej (konceptcja slow city);
- „kompaktowość” miasta, czyli taką wizję Radlina, w której mieszkańcy mają łatwy dostęp do codziennych usług i udogodnień;
- specyficzną ofertę spędzania czasu wolnego (dziedzictwo kulturowe, tradycje sportowe, przestrzeń miasta kształtowane z udziałem mieszkańców)

Celem strategii jest określenie wizji i celów strategicznych oraz operacyjnych, które mają być realizowane w okresie jej obowiązywania. Dokument zawiera również syntetyczną diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej miasta oraz analizę mocnych i słabych stron.

Aby zapewnić skuteczność i aktualność strategii, co roku przeprowadzana jest jej ewaluacja.

W ramach tego procesu analizowane są kluczowe rezultaty wdrażania strategii, co pozwala na bieżąco monitorować postępy i wprowadzać niezbędne korekty. Dane z ewaluacji za lata 2021, 2022, 2023, 2024 są dostępne na stronie miasta Radlin (<https://miasto.radlin.pl/strategia/>).

12.2 Zagospodarowanie przestrzenne - Plan ogólny gminy

Miasto Radlin przystąpiło do sporządzenia planu ogólnego gminy. Plan ogólny to dokument aktu prawa miejscowego zastępujący aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a jego ustalenia będą podstawą do uchwalania planów miejscowych. Jego celem

jest łatwiejsze zarządzanie przestrzenią oraz jej harmonijny rozwój. Procedura sporządzenia planu trwa, a jego planowane zakończenie szacuje się na listopad 2025 r. W listopadzie przyjmowano wnioski o zmiany do ww. aktu, natomiast aktualnie procedura jest na etapie analizy wstępnego projektu planu. W dniu dzisiejszym zmierzamy do przeprowadzenia konsultacji społecznych dla zainteresowanych mieszkańców.

12.3 Gospodarka nieruchomościami

- W 2024 r. na podstawie umów cywilnoprawnych (zakup, darowizna) Miasto Radlin nabyło 7 działek o łącznej powierzchni 11 395 m².
- Na podstawie decyzji administracyjnych nabyto 8 działek o powierzchni 3 463 m².
- Na drodze postępowania sądowego Miasto zyskało jedną nieruchomość zabudowaną o powierzchni 0,1263 ha.
- Sprzedano 6 działek o łącznej powierzchni 7 121 m².
- Przeprowadzono aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego dla 27 nieruchomości.
- Nadano 37 numerów porządkowych nieruchomości.

12.4. Blok energetyczny i aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło

W związku z budową na terenie Koksowni Radlin nowego bloku energetycznego w 2024 roku trwały prace zespołu roboczego powołanego w celu realizacji zapisów porozumienia zawartego 29 maja 2024r. pomiędzy spółkami JSW KOKS S. A., PGG S.A., a Miastem Radlin. Na mocy ww. porozumienia za zabezpieczenie dostaw ciepła dla mieszkańców Miasta Radlin oraz KWK ROW Ruch Marcel odpowiada JSW KOKS S.A.

Efekty pracy powołanego zespołu zostaną zawarte w zapisach nowej „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Radlin”, której uchwalenie planowane jest na 2025 r.

W ramach przygotowań do zmiany źródła zasilania miasta w ciepło sieciowe spółka Wodociągi Esox zawarła umowy kompleksowe z odbiorcami końcowymi.

13. Wykaz zrealizowanych uchwał Rady Miejskiej

Lista uchwał podjętych przez Radę Miejską w Radlinie 2 2023 roku znajduje się pod adresem:

<https://www.eurzad.radlin.pl/#!/rejstry/S.0007/10/1/default/>

